

REFLEKSNA AKTIVNOST KIČMENE MOŽDINE

Grčki filozofi

Hipokrat (460-379 B.C.)

Aristotel (384-322 B.C.)

Ars longa, vita brevis

Mozak - centralni organ intelektualne aktivnosti i glavni sezorni organ

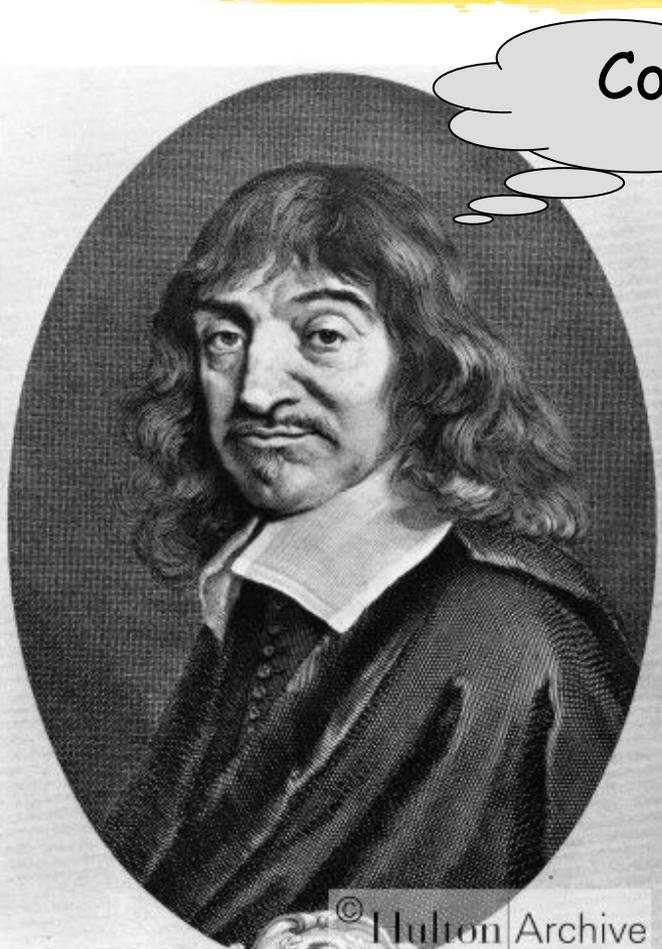
Povrede glave - senzorni i motorni poremećaji

Srce je glavni organ odgovoran za pokrete, cula; nervi polaze iz srca i ono ih kontrolise

Mozak se sastoji iz cerebeluma i cerebruma

R. Dekart (1596-1650)

MEHANISTIČKA
TEORIJA PONAŠANJA

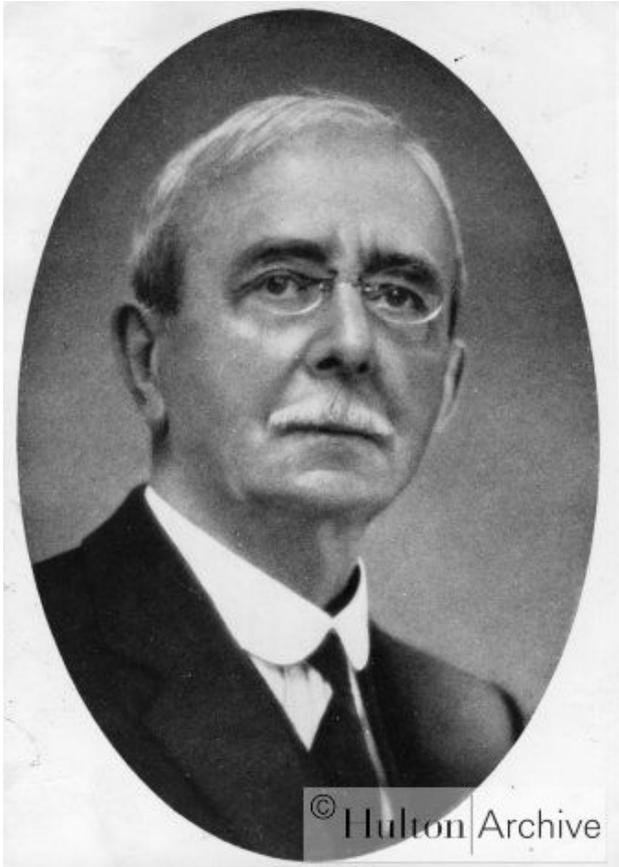
Cogito ergo
sum

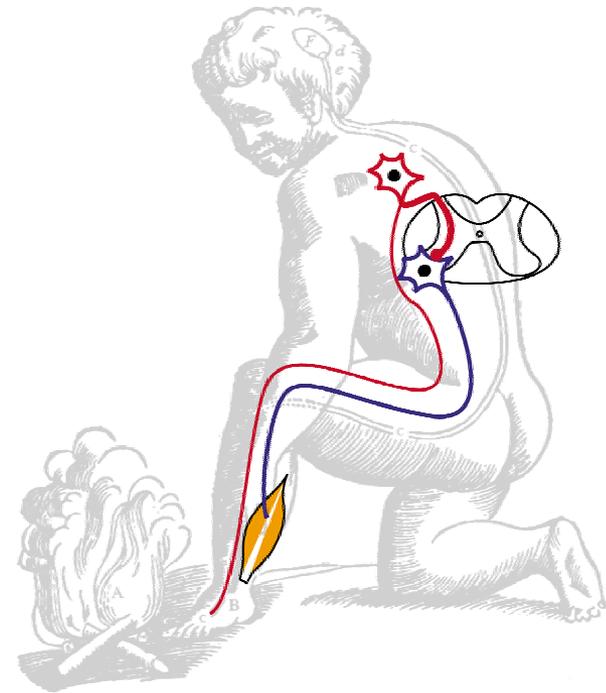
Mozak je glavni organ koji utiče na ponašanje.

Zacetnik teorije o refleksnom luku: stimulus izaziva odgovor - promene u spoljašnjoj sredini utiču na periferne krajeve ("nervna vlakna") što dovodi do centralnih promena (u pinealnoj žlezdi). Nervi su šuplje cevi kroz koje protiču fluidi koji dovode do stimulacije mišića.

Sir C. Sherrington (1857-1952)

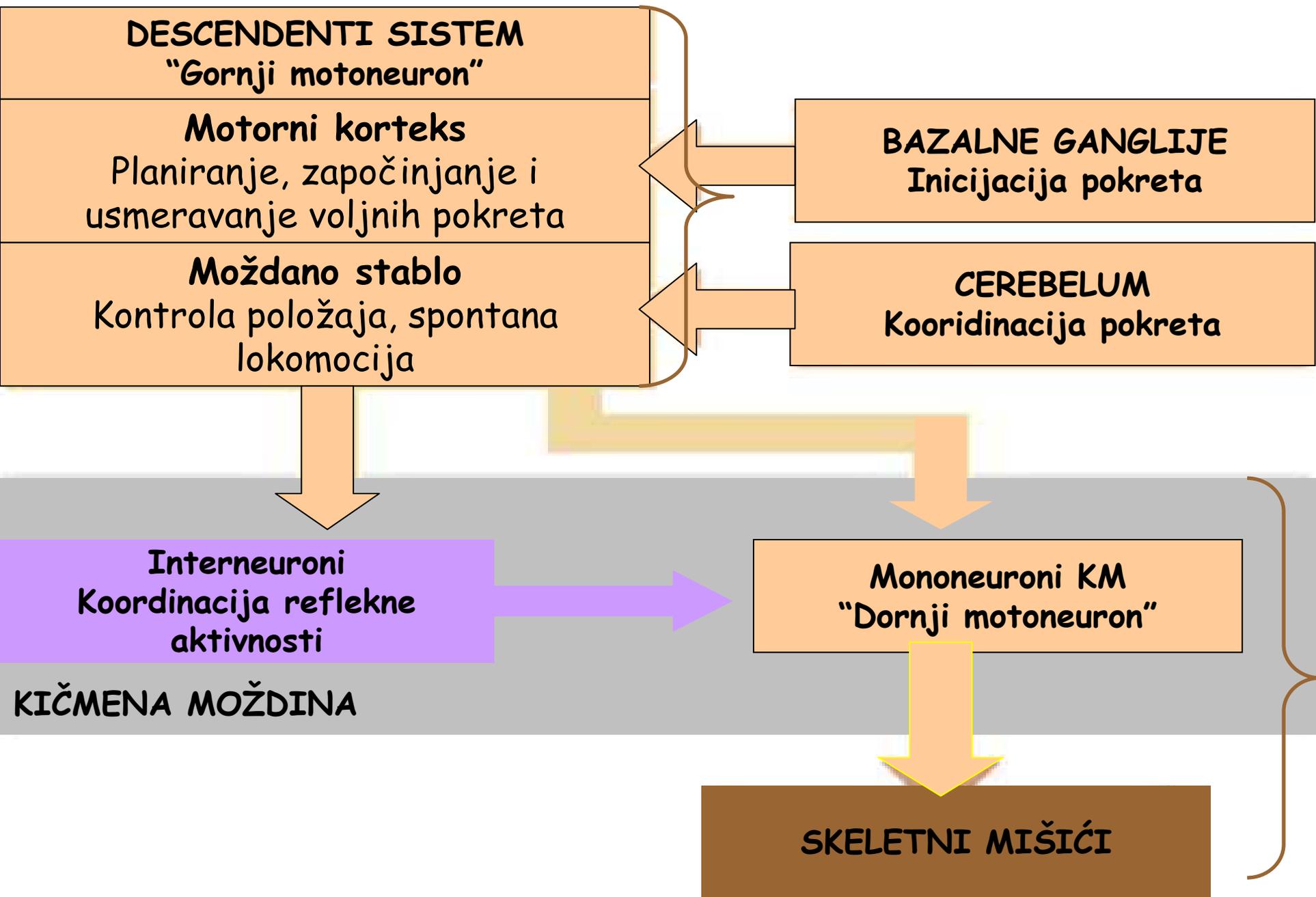

"Integrativna uloga nervnog sistema"
(1906)

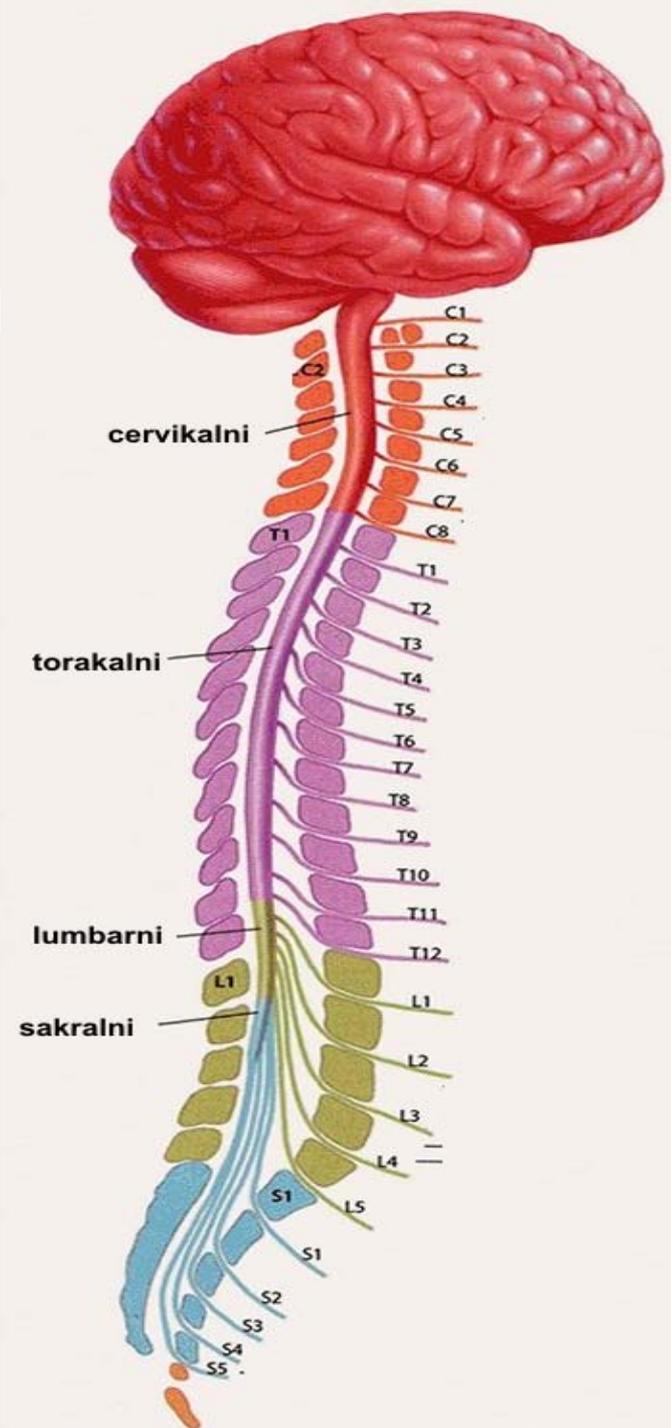
Karakteristike spinalnih refleksa i
uticaj viših moždanih struktura
(cerebelum i moždano stablo) na refl
odgovor.

Ekscitatorne i inhibitorne sinapse u CNS
neophodne za integraciju refleksa

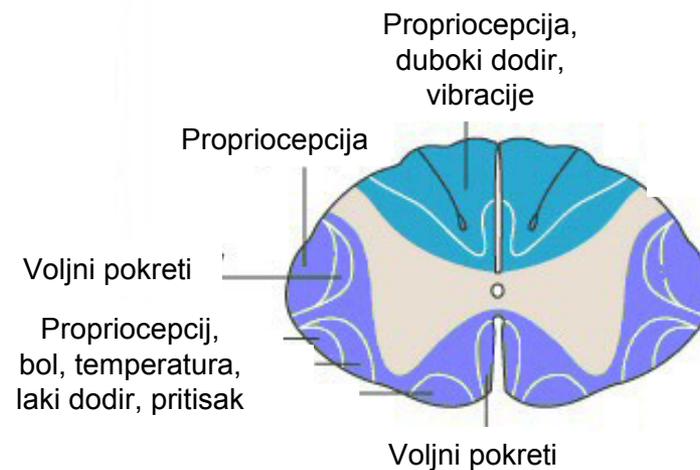
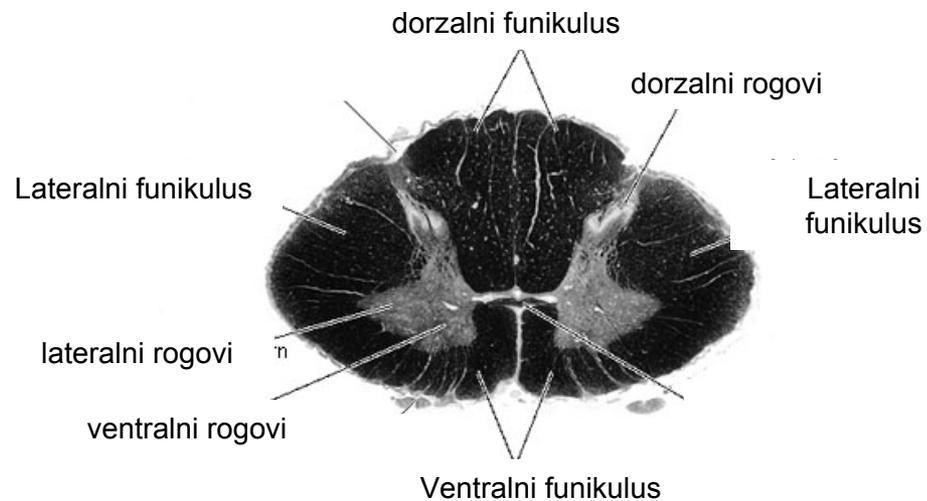
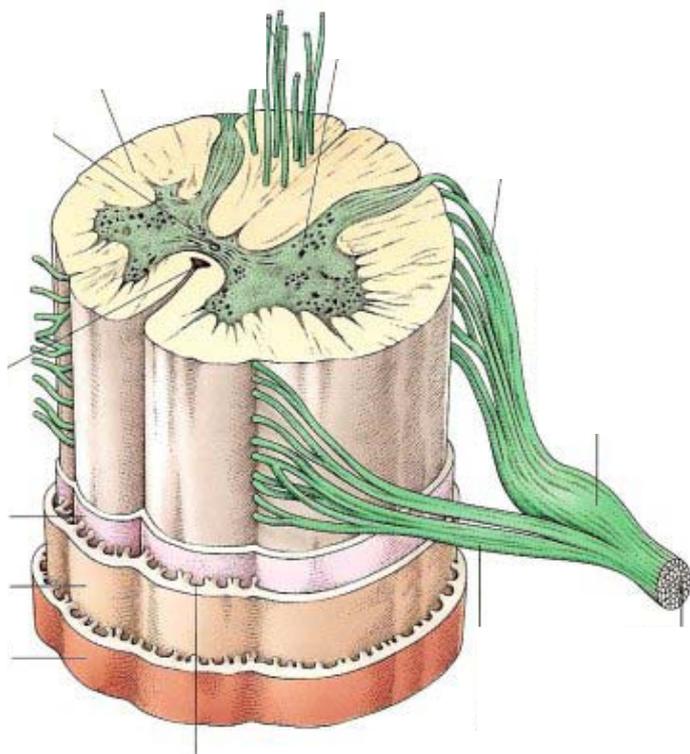

Uloge KM

1. SPROVODNA
2. REFLEKSNA
3. AUTONOMNA
ULOGA

Kičmena moždina

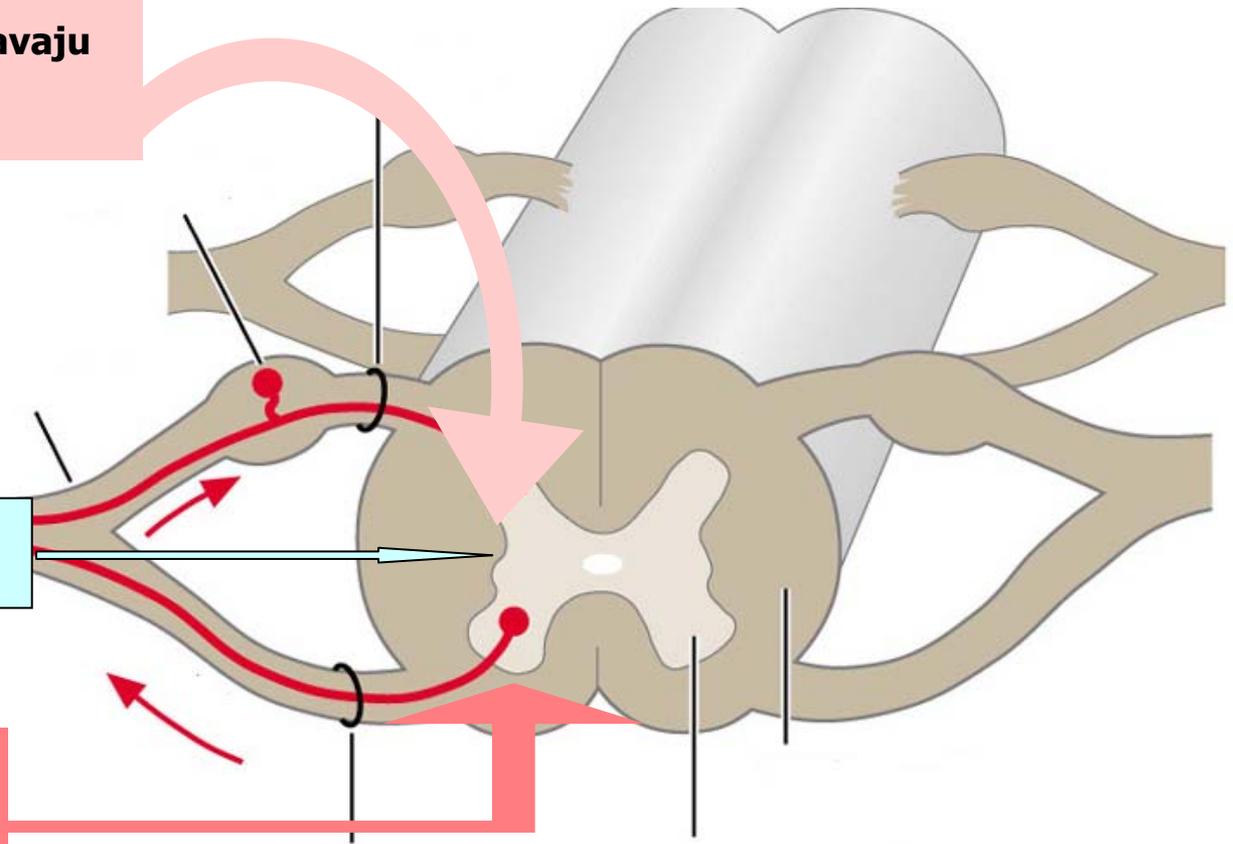

Kičmena moždina - siva masa

ZADNJI ROGOVI – SENZORNI,
ćelijska tela interneurona - završavaju
 aferentna vlakna

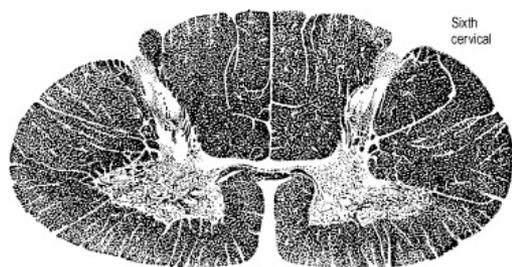
LATERALNI ROGOVI- ćelijska tela
autonomnih aferentnih vlakana

PREDNJI ROGOVI- MOTORNI,
ćelijska tela
somatskih eferentnih vlakana

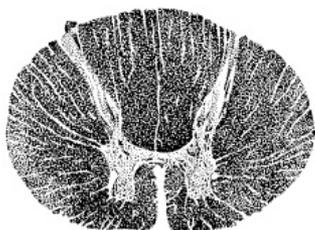

**Bell - Megendijev zakon: ZADNJI ROGOVI SU SENZORNI
A PREDNJI SU MOTORNI**

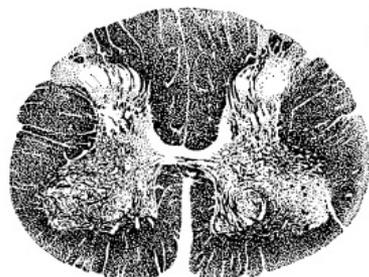
Kičmena moždina - siva masa

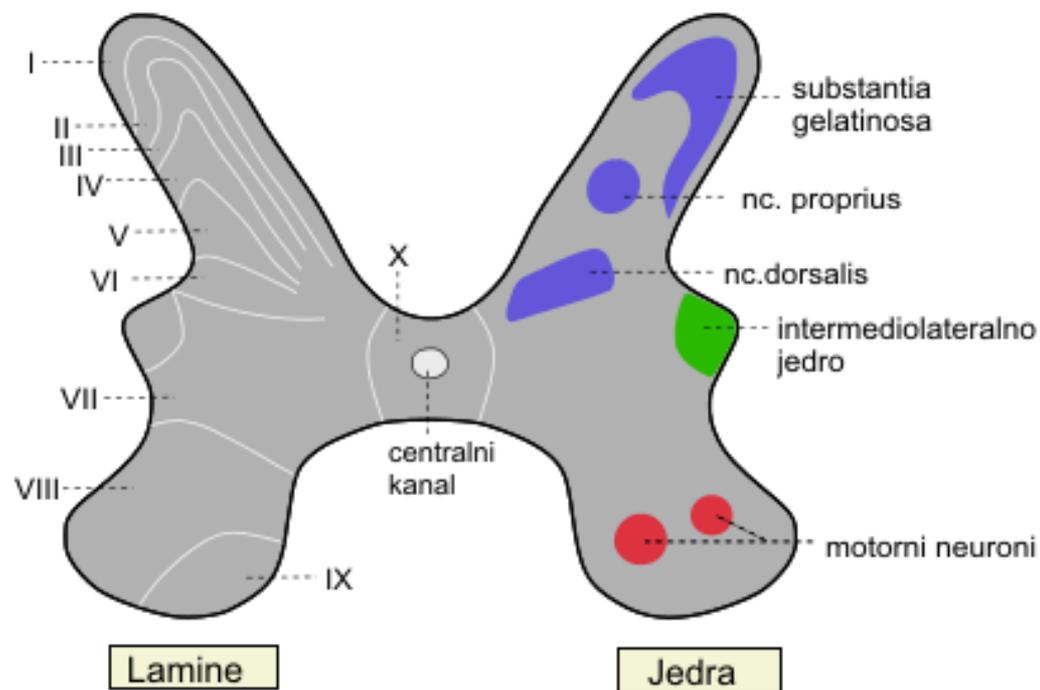
C6

Th6

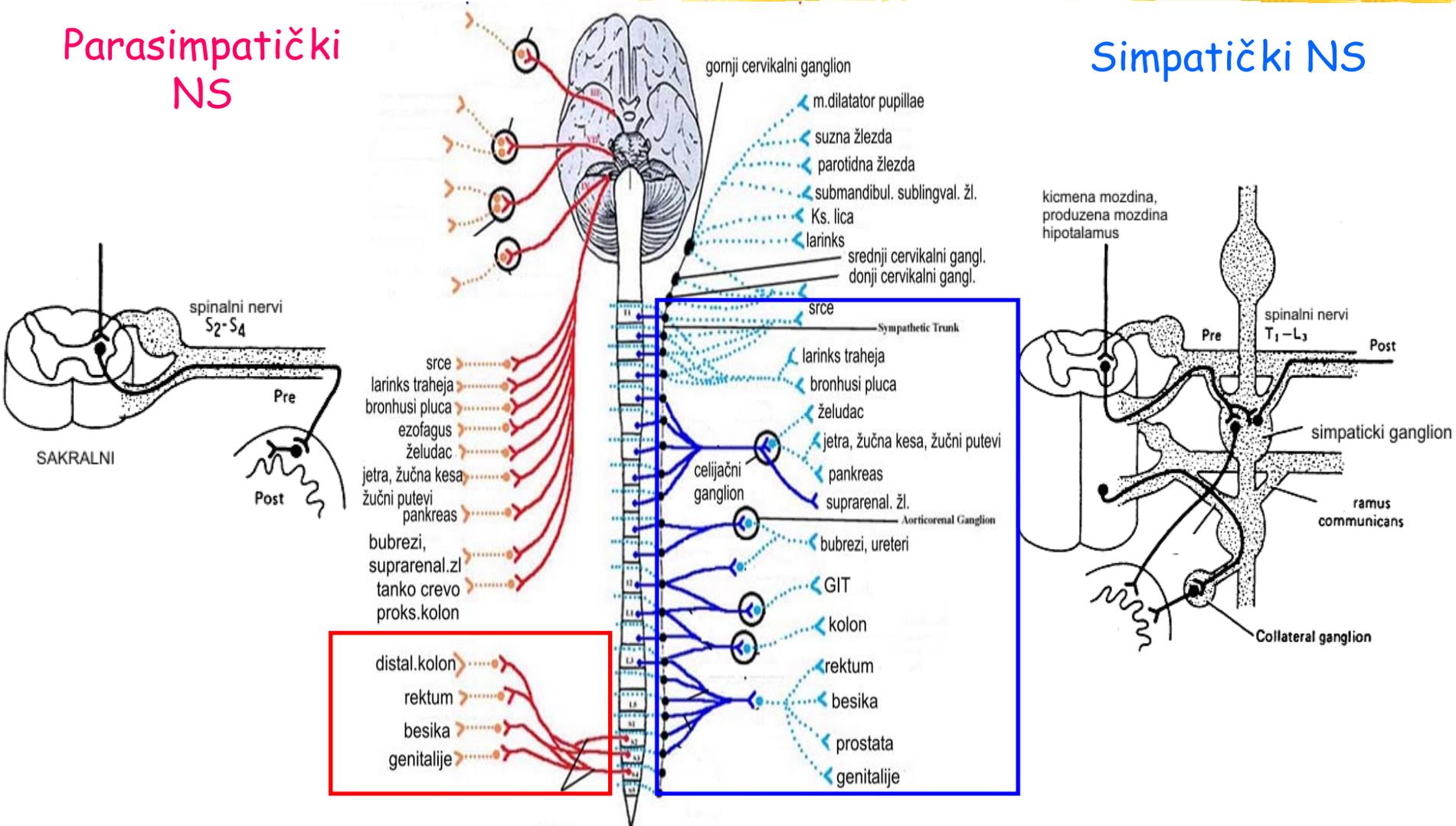
L3

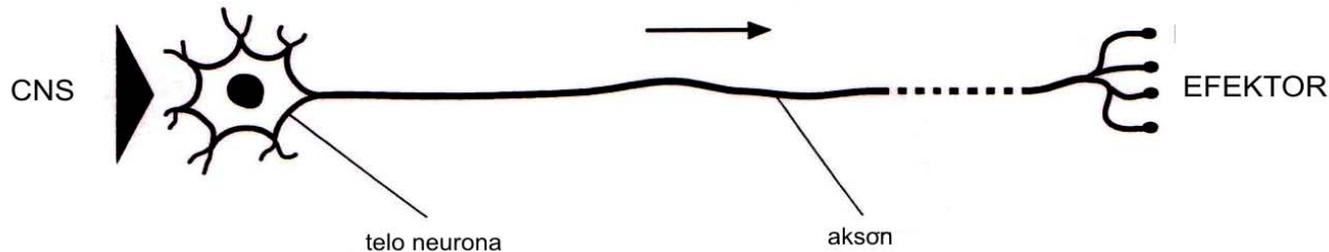
Intermedio Lateralni rogovi (S2-S4) (Th1-L2)

Parasimpatički NS

Simpatički NS

Motorni neuroni

⌘ Prednji motorni neuroni

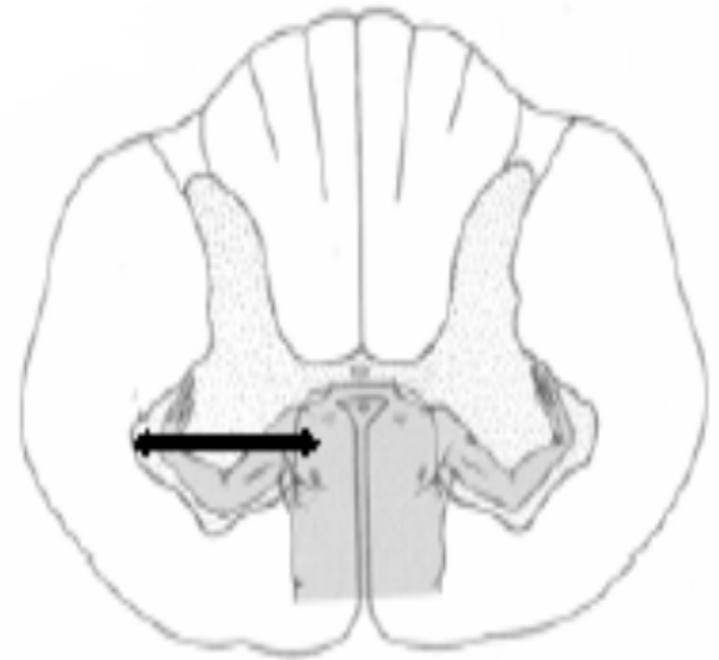
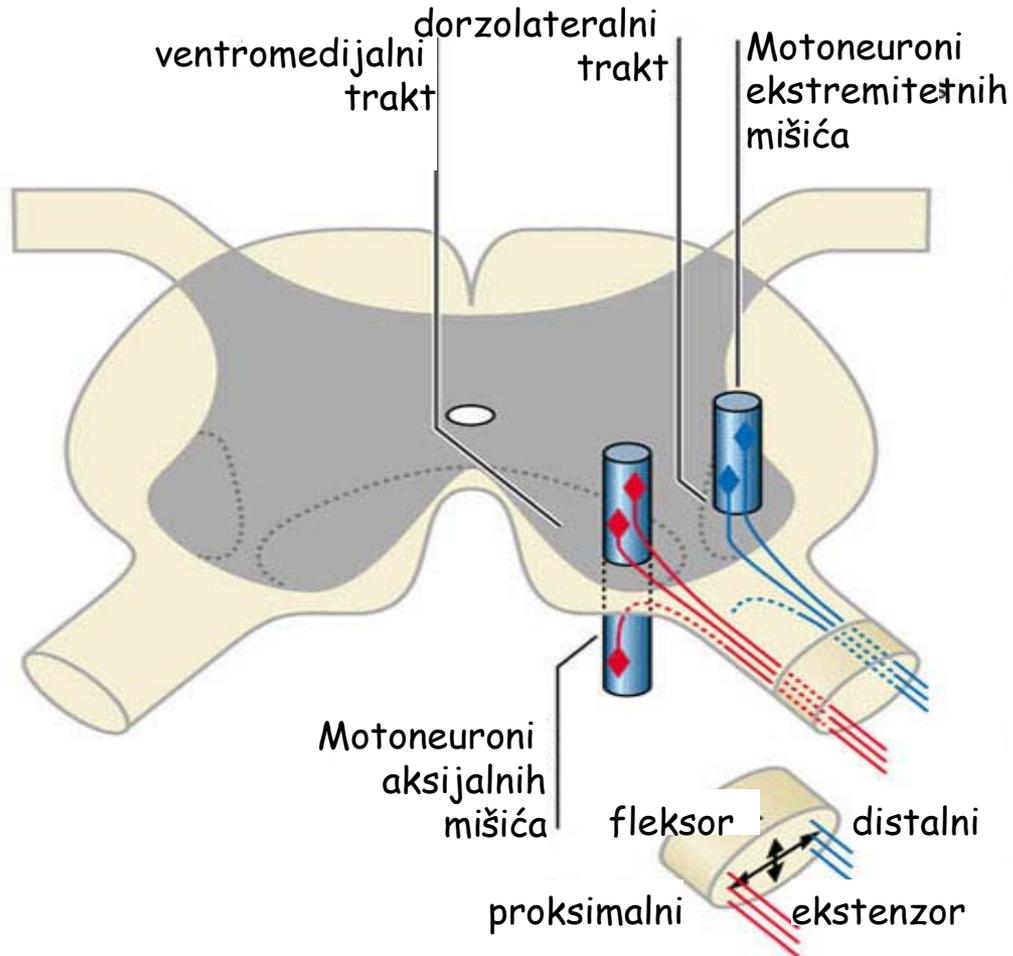
☒ Alfa (α)

☒ debela mijelinska vlakna, **brze, fine, vešte pokrete**, fiziološki fleksori

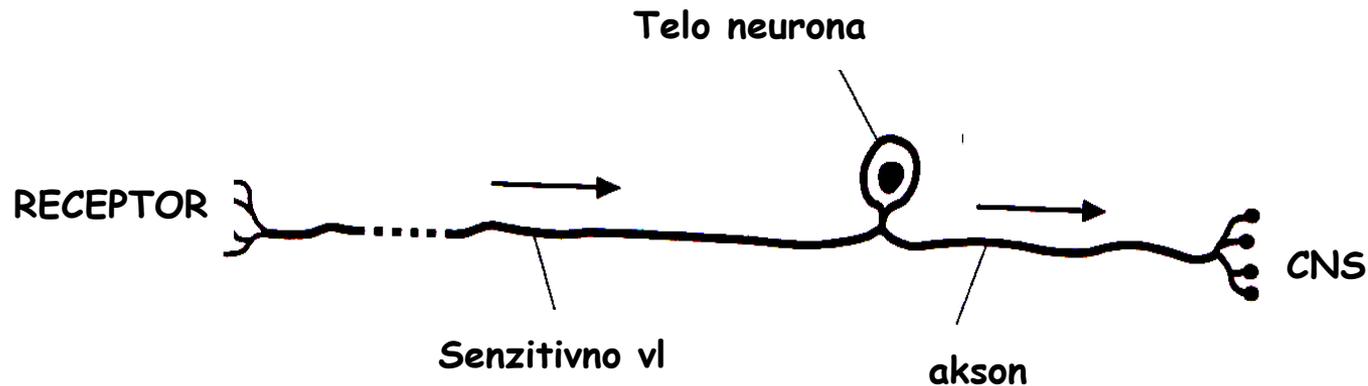
☒ Gama (γ)

☒ tanja vlakna, do intrafuzalnih mišićnih vlakana koja čine krajeve mišićnog vretena, niži prag okidanja, tonički aktivni

Motorni neuroni

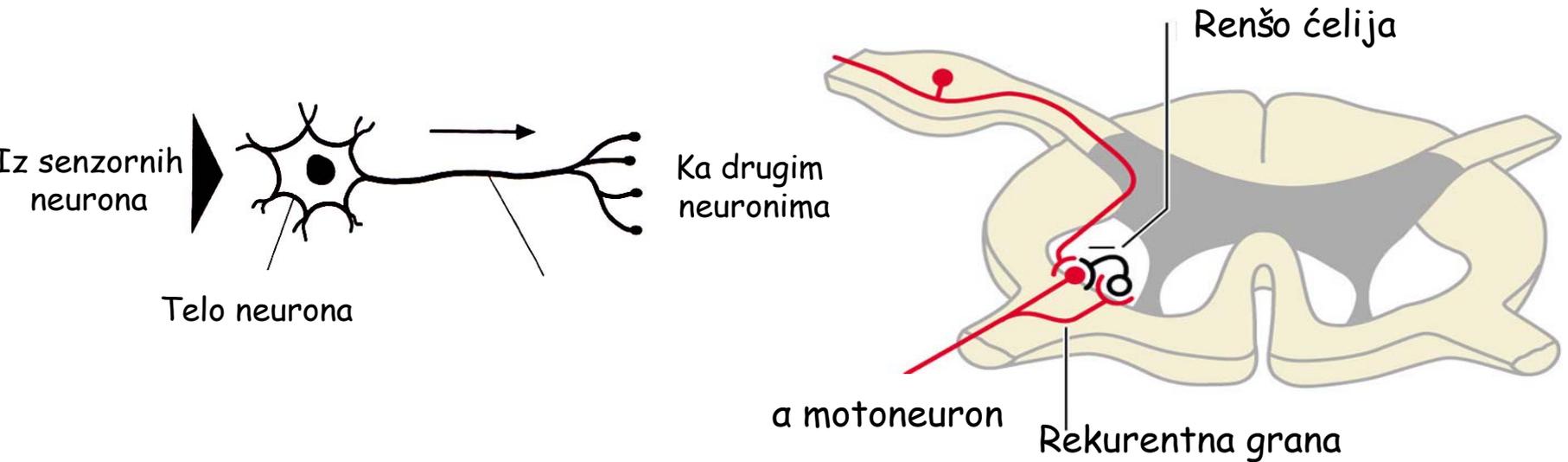

Senzorni neuroni

- Po ulasku u k.m., grane senzornog nerva
  - Završavaju se u sivoj masi- lokalni segmentni refleksi
  - Prenose signal do "viših" centara- viši nivoi k.m., moždanog stabla i cerebralnog korteksa

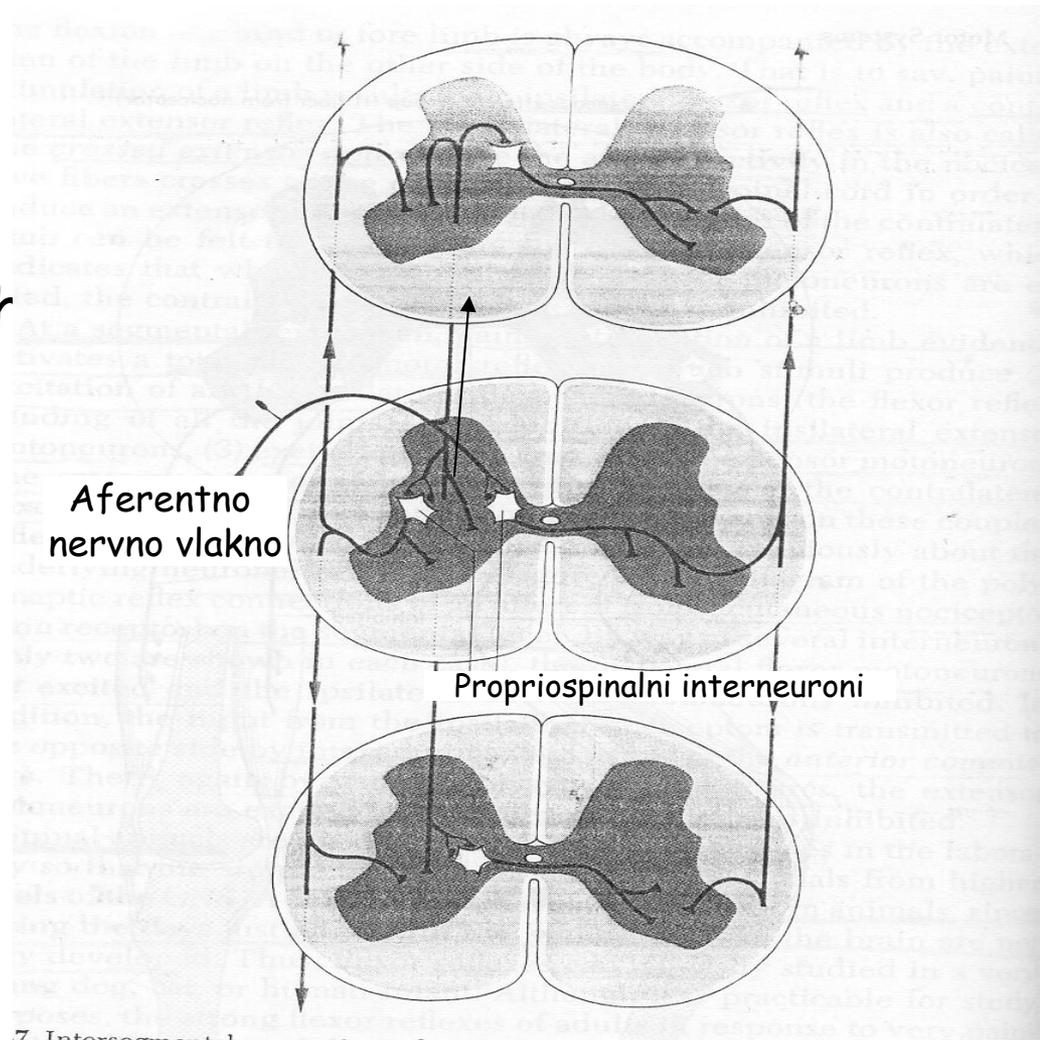
Interneuroni-mali inhibitorni neuroni

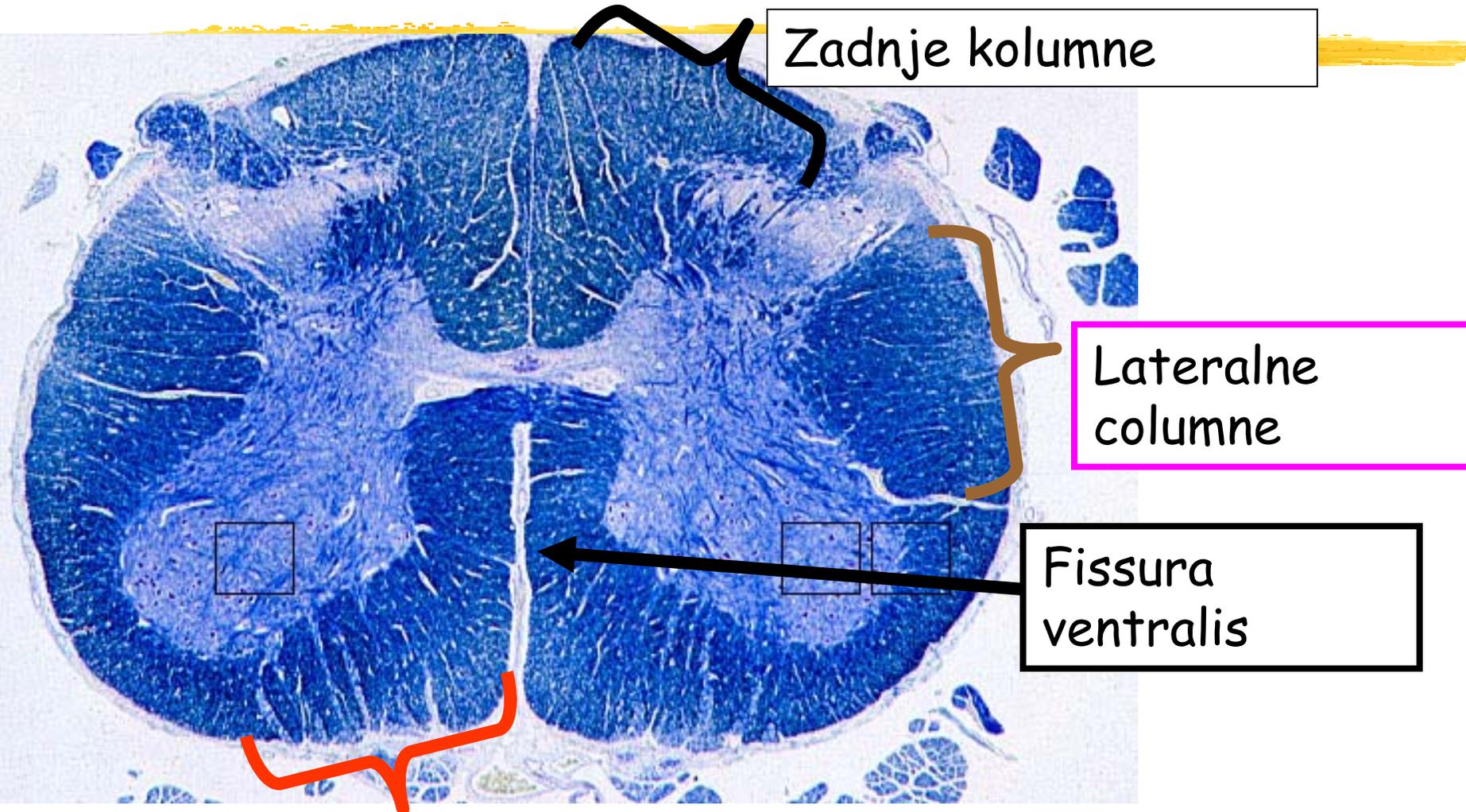
- Inhibiraju motoneurone antagonista
- *Rekurentna inhibicija*- Renshaw ćelija - izoštrava signal
- Glicin

Propriospinalna vlakna

- Multisegmentne veze
- Integracija polisinaptičkih refleksa - koordinacija trupa, gornjih i donjih ekstremiteta

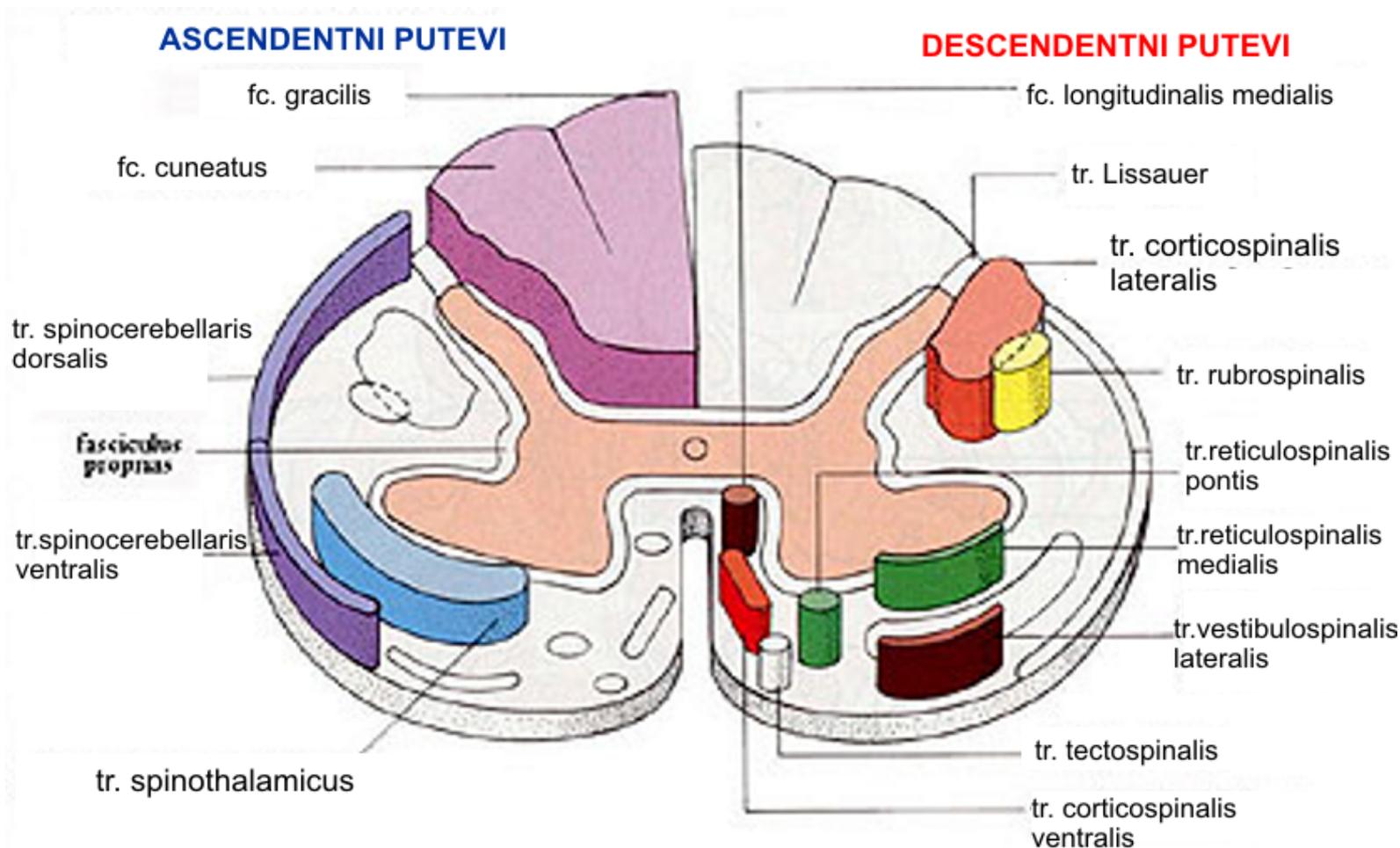

Kičmena moždina - bela masa

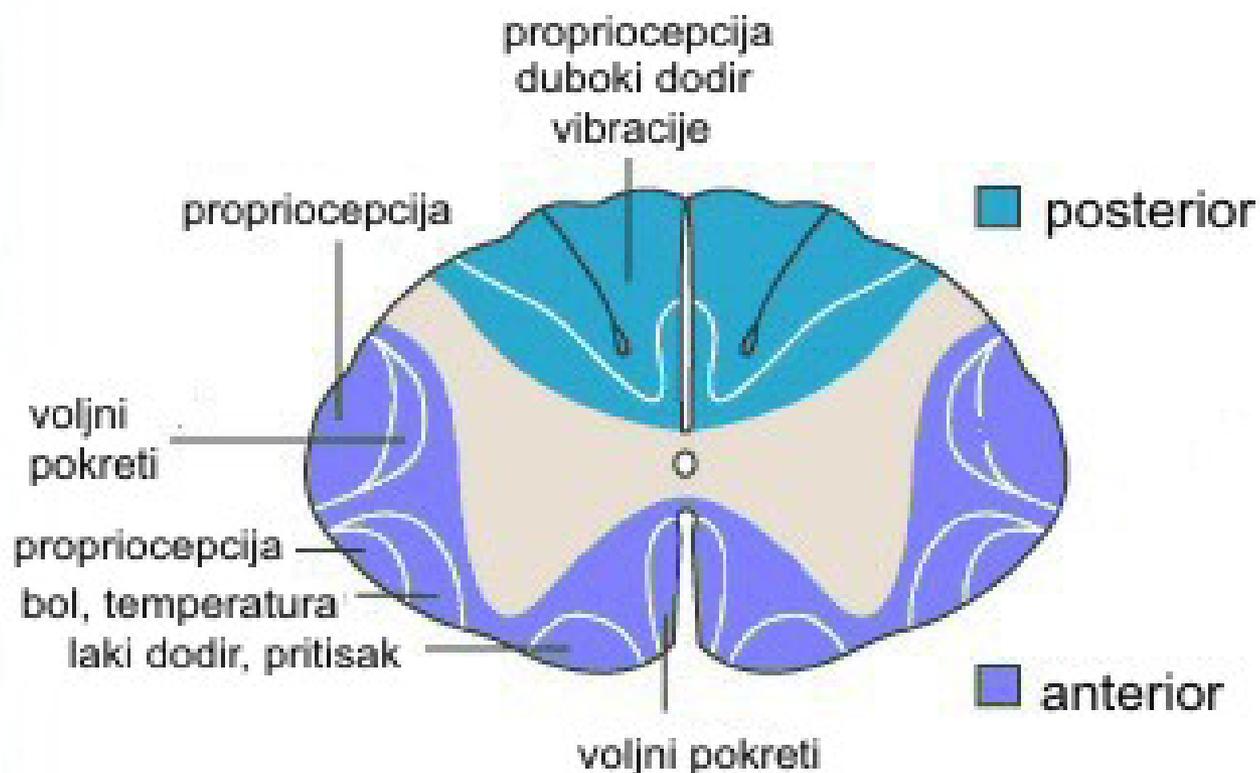

Prednje kolumne

Kičmena moždina - bela masa

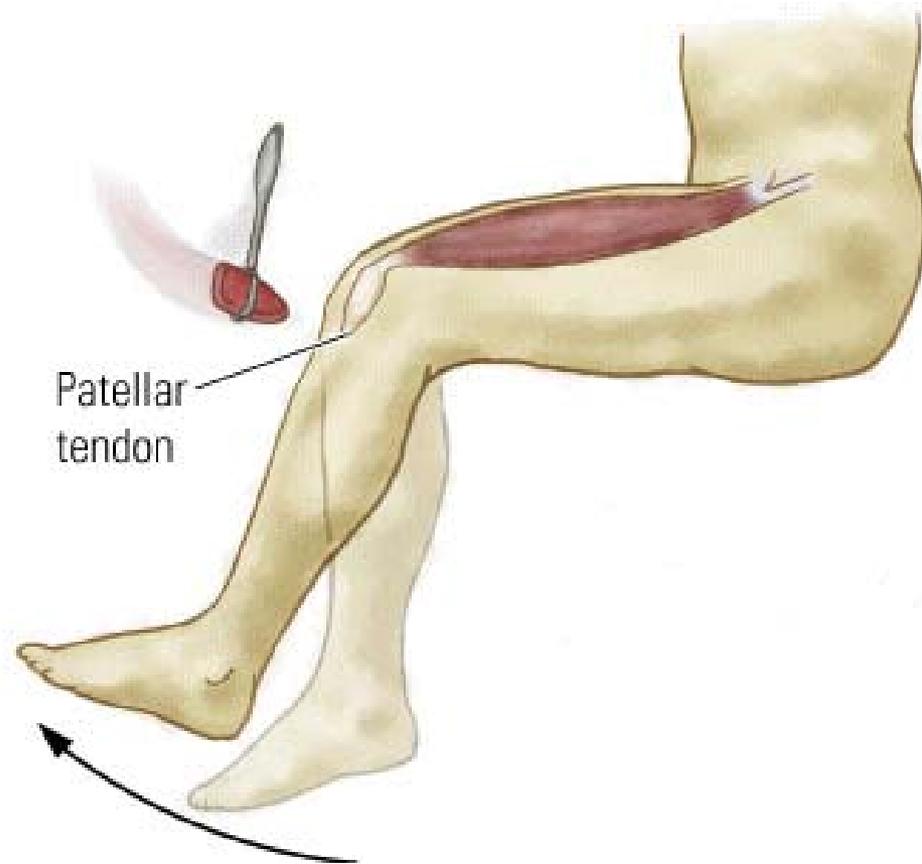
Kičmena moždina - bela masa

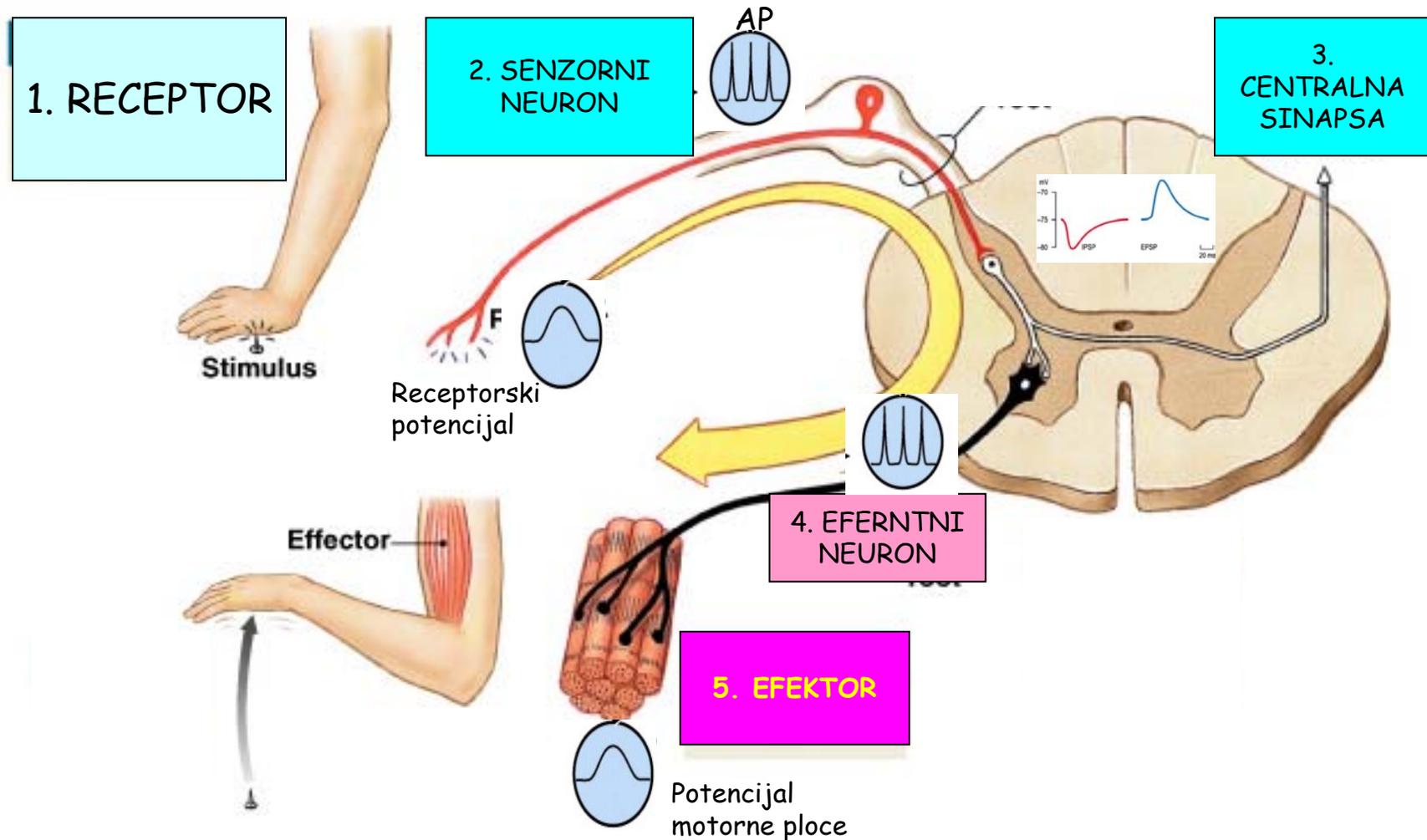
Refleks

AUTOMATSKI
ODGOVOR **EFEKTORA**
NA DRAŽENJE
RECEPTORA

Adekvatna draž

Refleksni luk

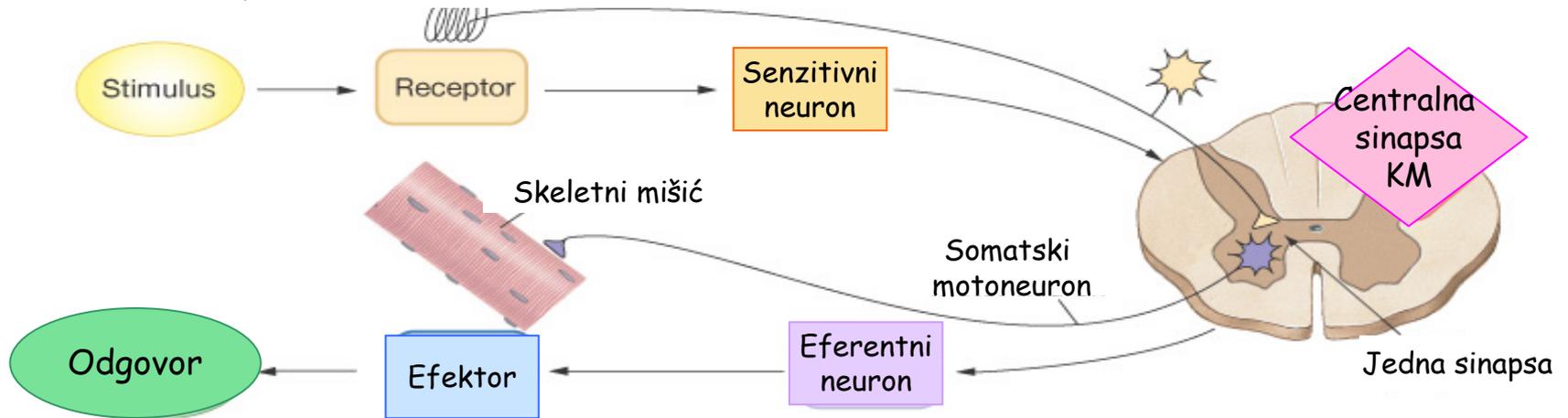
Refleksi - podela

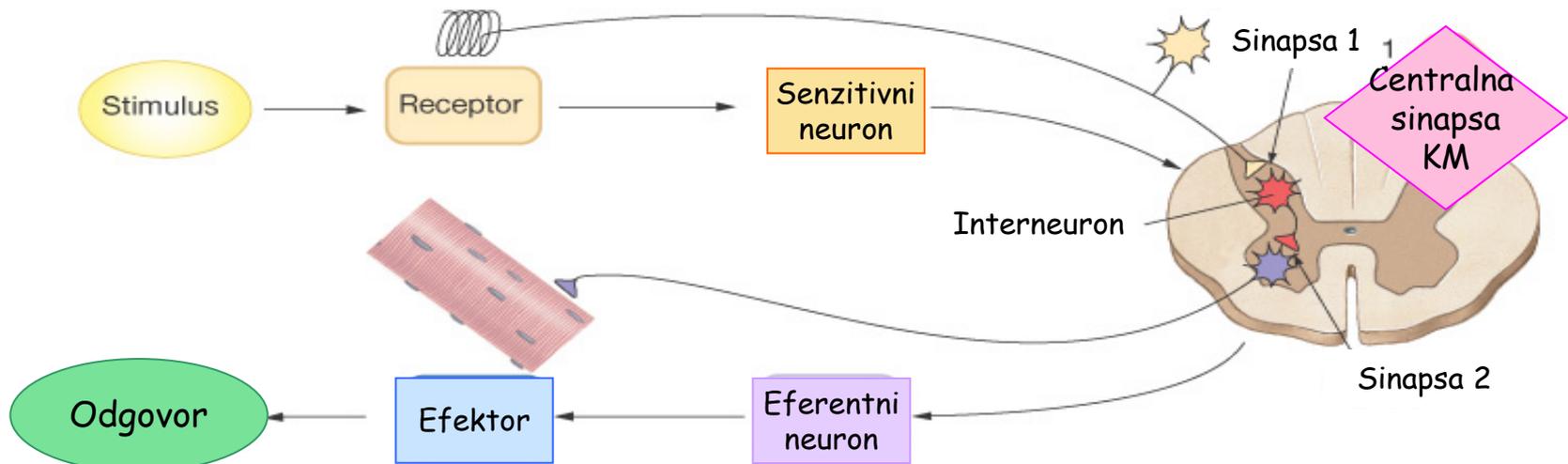
1. Prema broju sinapsi
  - Monosinaptički
  - Polisinaptički
2. Prema lokalizaciji receptora
  - Eksteroreceptivne
  - Proprioceptivne
  - Autonomne
3. Prema mestu integracije
  - Spinalni
  - Bulbarni
  - Mezencefalički
  - Kortikalni
4. Prema vremenu nastanka
  - Bezuslovni (urođjeni)
  - Uslovni (stečeni)

Refleksi

Monosinaptički refleks

Polisinaptički refleks

SPINALNI REFLEKSI

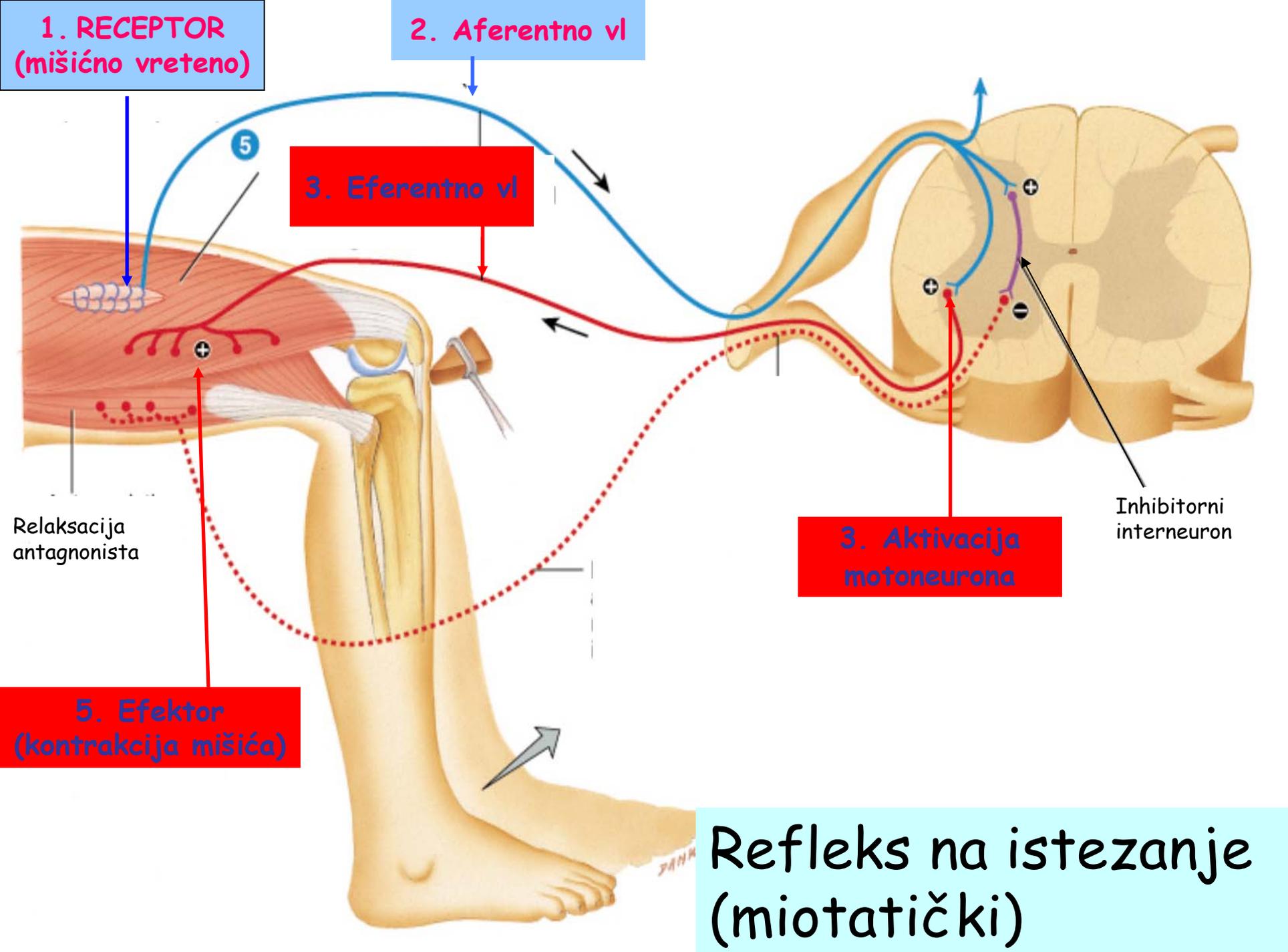

- o MIOTATSKI REFLEKS (refleks na istežanje)
- o GOLDŽIJEV TETIVNI REFLEKS (obrnuti refleks na istežanje)
- o REFLEKS FLEKSORA
- o UNAKRSNI REFLEKS EKSTENZORA

Monosinaptički refleksi

Refleks na istežanje (miotatski)

1. RECEPTOR
(mišično vreteno)

2. Aferentno vl

3. Eferentno vl

3. Aktivacija
motoneurona

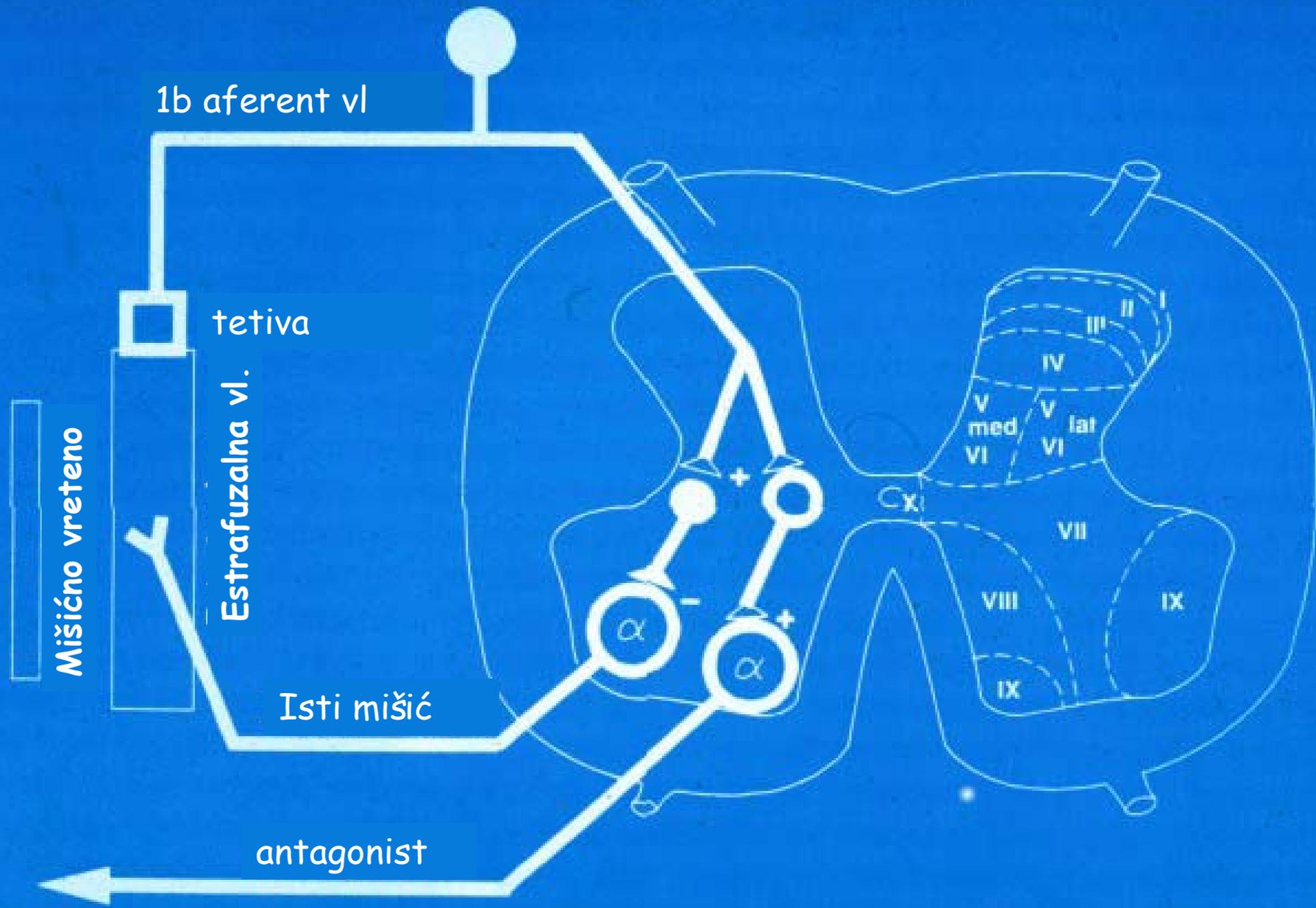
5. Efektor
(kontrakcija mišića)

Refleks na istežanje
(miotatički)

Inhibitorni
interneuron

Relaksacija
antagonista

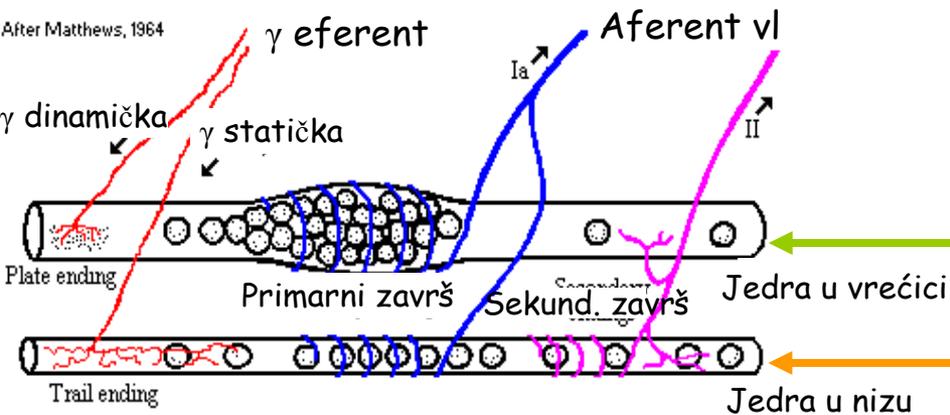
5

RECIPROČNA INERVACIJA : KADA SE DESI REFLEKS ISTEZANJA, ANTAGONISTIČKI MIŠIČ SE OPUŠTA

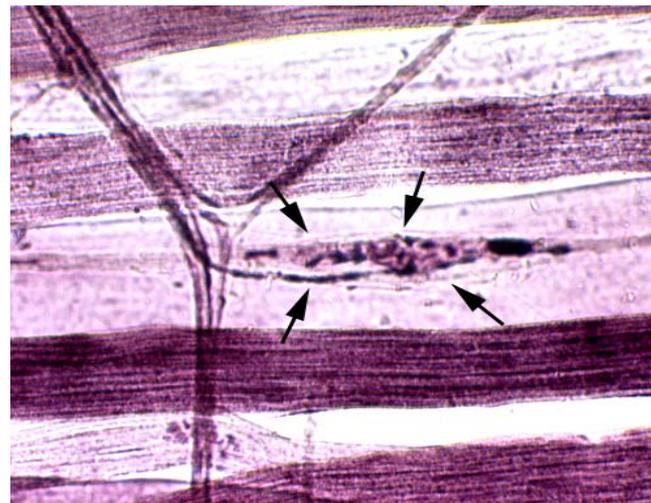
Receptor - Mišično vreteno

Adekvatna draž: Istezanje mišičnog vretena (Δ dužine)

Visok prag -
DINAMIČKI
ODGOVOR brzo
adaptirajući

Nizak prag -
STATIČKI
ODGOVOR

Receptor je
paralelno
vezan sa
ekstrafuzal.
vl.

Mišićno vreteno

1. Dinamički odgovor

- Primarni završetci - intrafuzalna vlakna sa jedrima u vreći

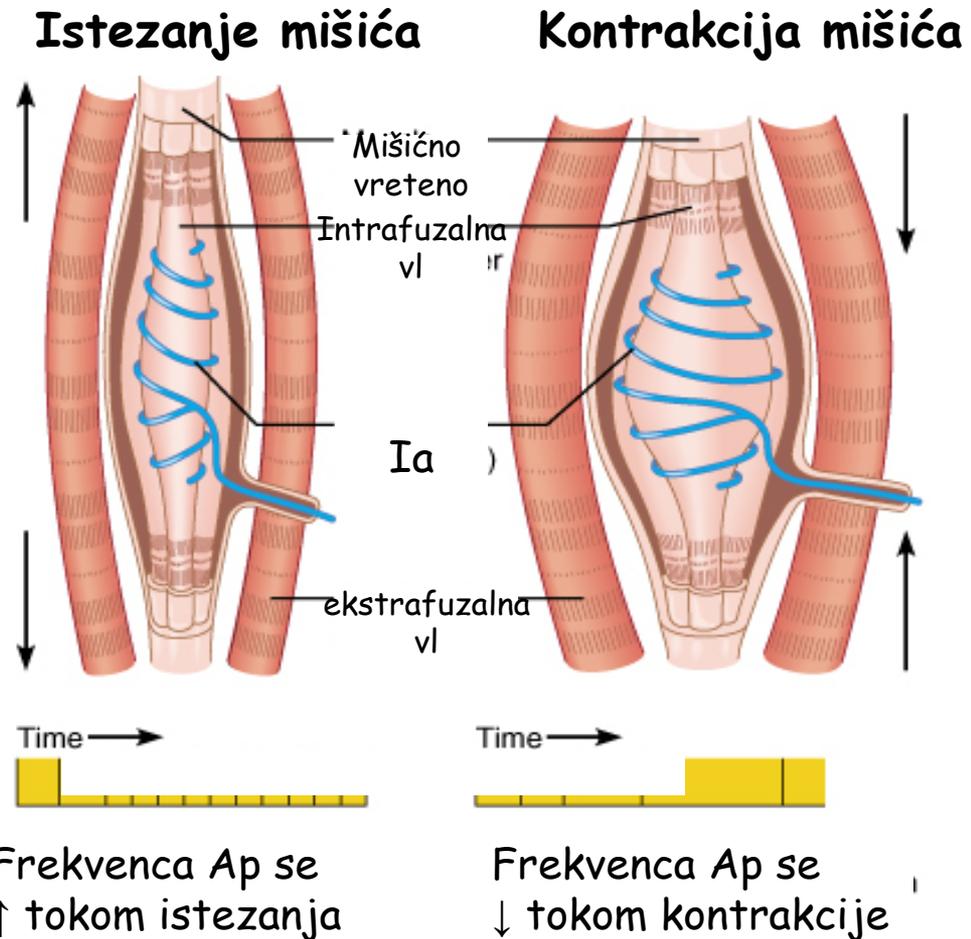
broj impulsa zavisi od brzine istežanja (suprotstavlja se promeni dužine), visok stepen adaptacije

2. Statički odgovor

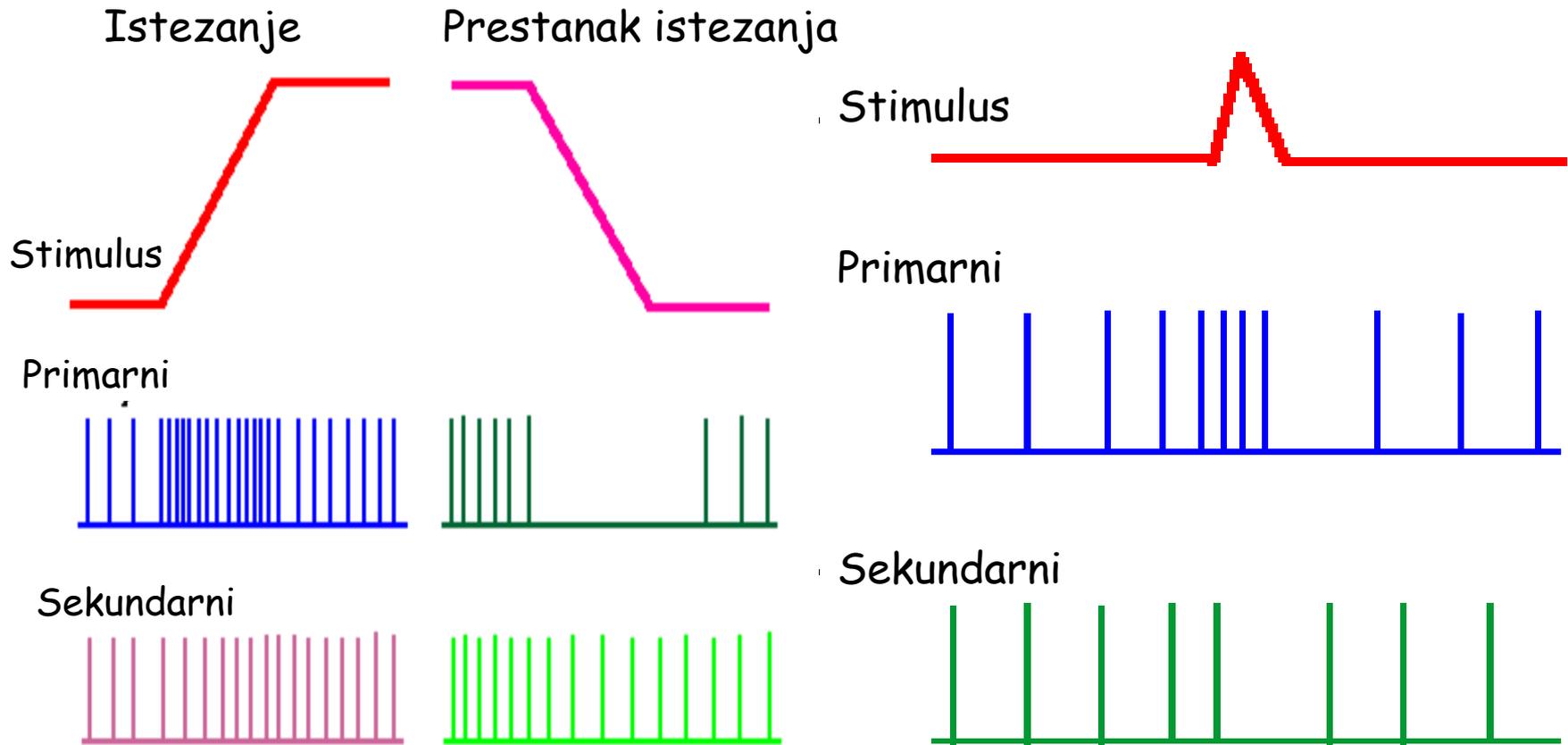
- Primarni i sekundarni završetci - intrafuzalna vlakna sa jedrima u lancu

Sporo istežanje, br. impulsa zavisi od dužine mišića - održavanje položaja, manji stepen adaptacije

Mišićno vreteno - detektor dužine

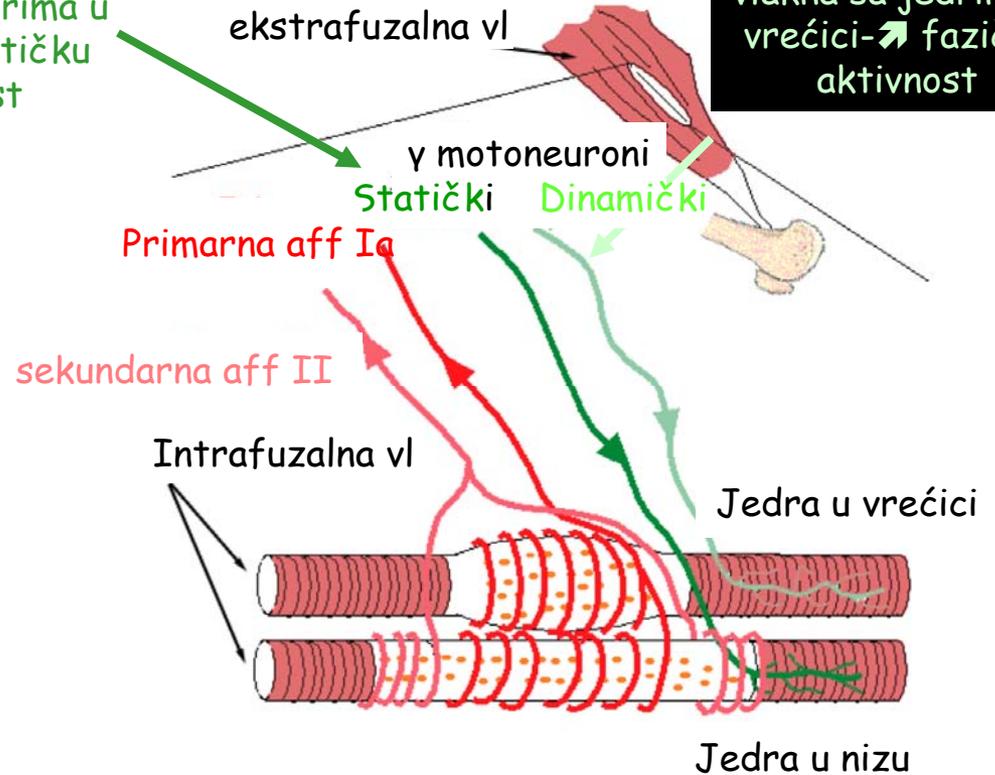
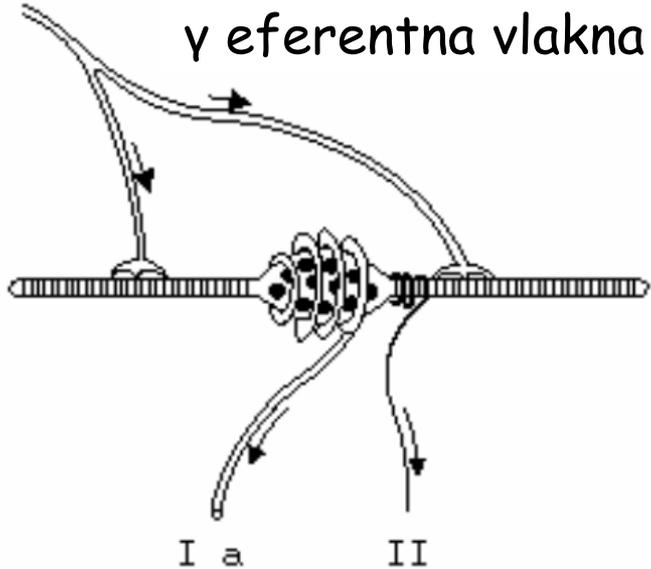
Mišično vreteno

Mišično vreteno - γ motoneuroni

γ statički mn. -
vlakna sa jedrima u
lancu $\rightarrow$ statičku
aktivnost

γ dinamički mn.-
vlakna sa jedrima u
vrećici $\rightarrow$ fazičku
aktivnost

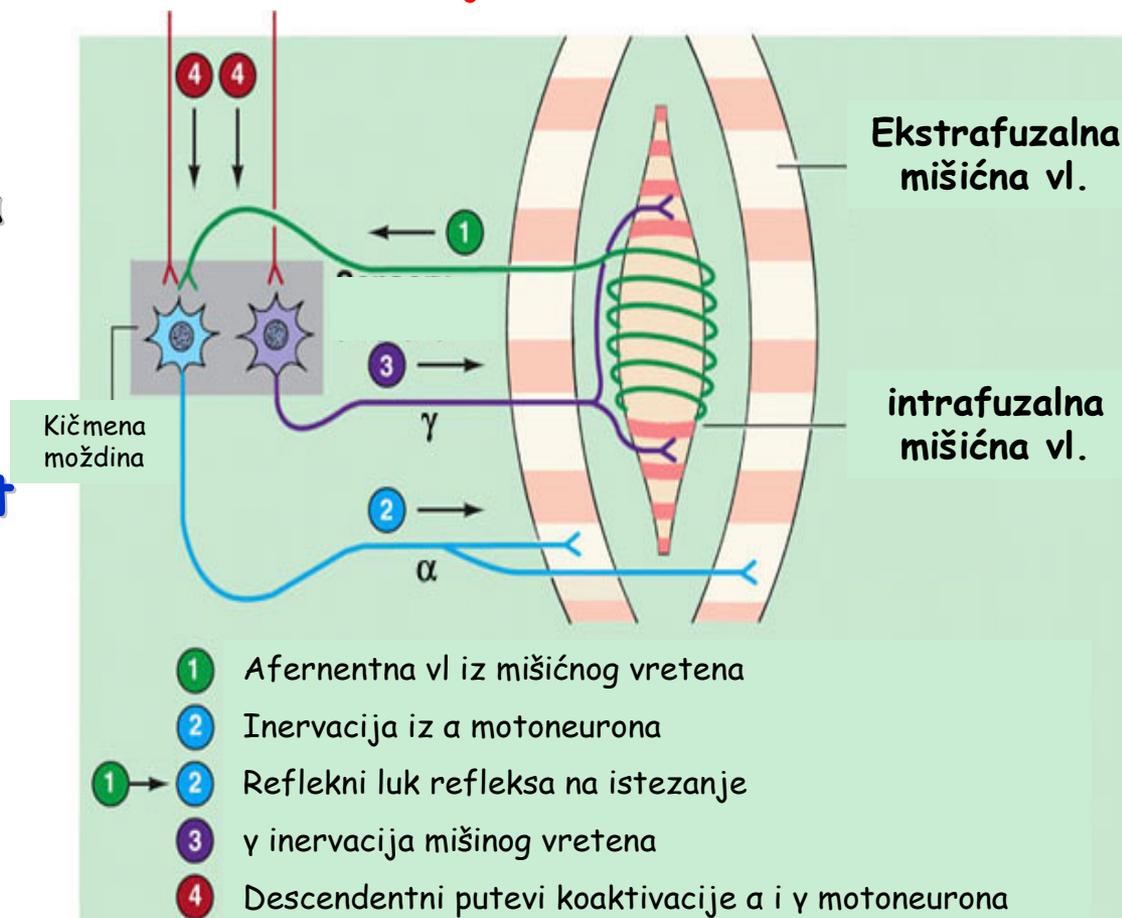
Aferentna vl mišićnog vretena

Uloga γ motoneurona

1. održava osetljivost mišićnog vretena za vreme kontrakcije

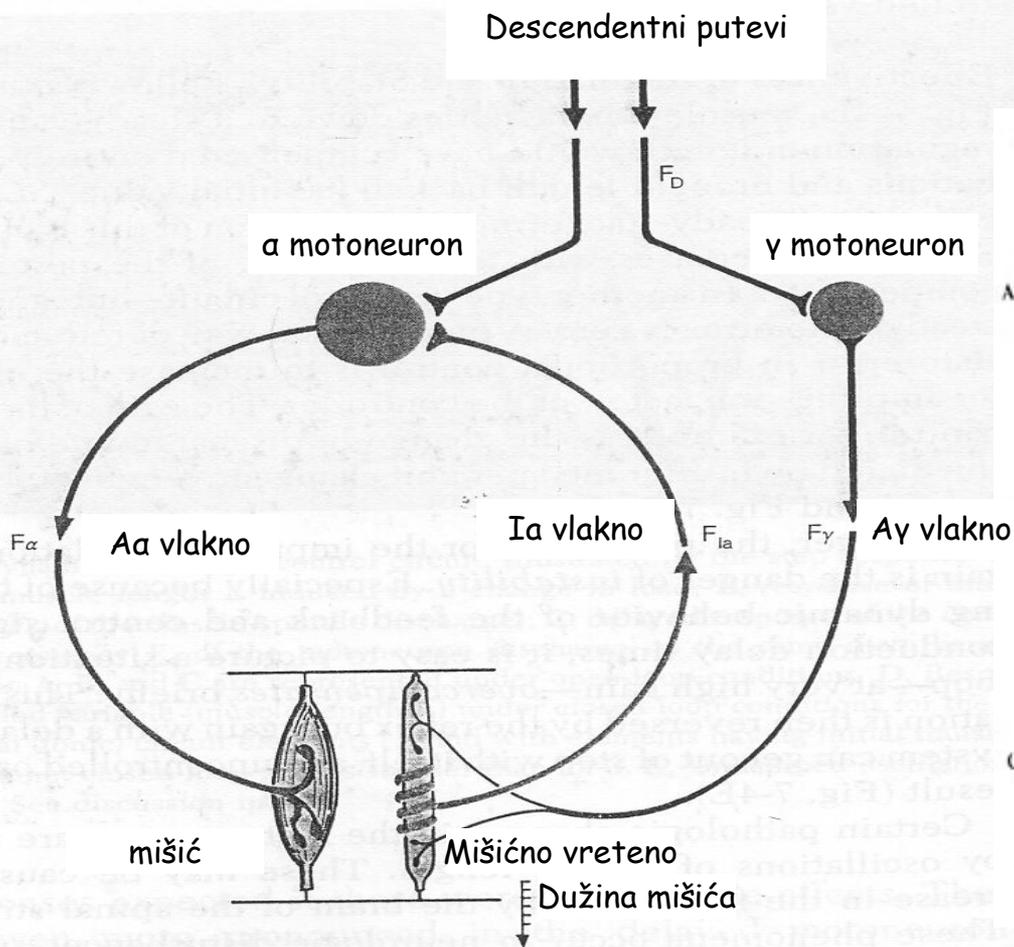
2. podešava osetljivost mišićnog vretena

α - γ koaktivacija

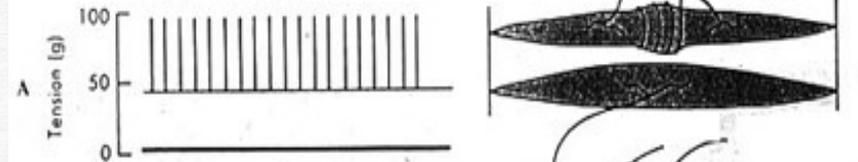

ALFA GAMA koaktivacija

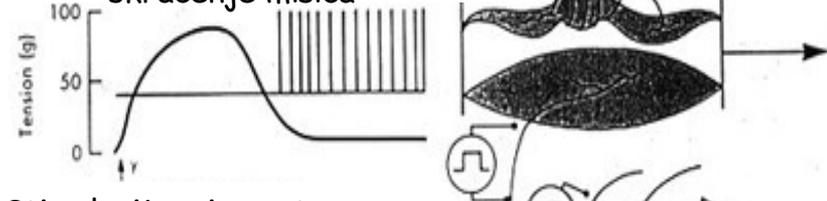
Voljni pokreti

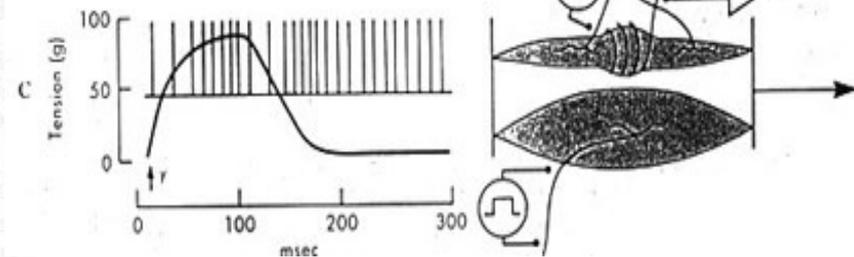
KONSTANTNO ISTEZANJE

Stimulacija α motoneurona skraćenje mišića

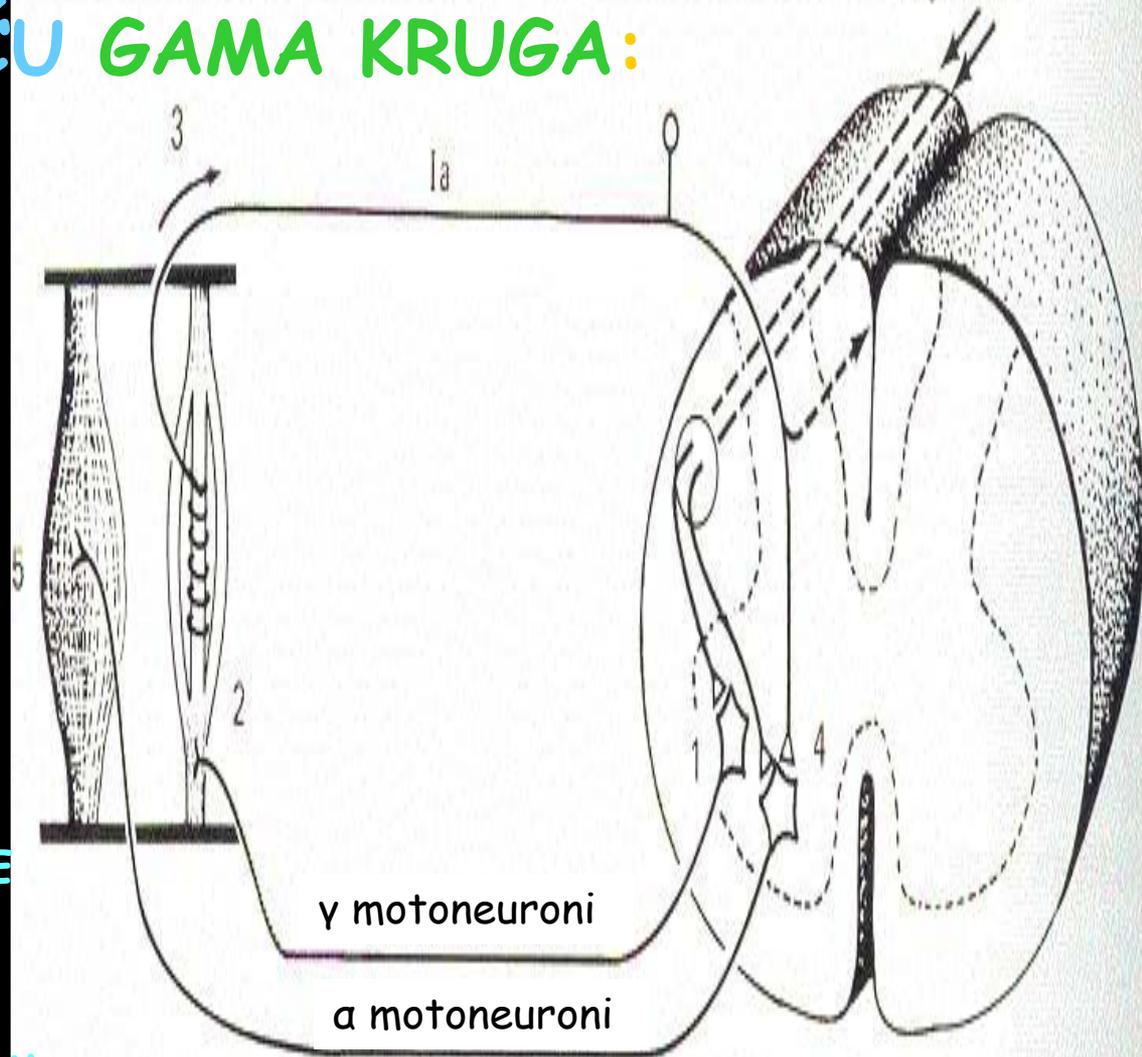
Stimulacija α i γ motoneurona

ALFA MOTO NEURONIMO GU BITI AKTIVIRANI POMOĆU GAMA KRUGA:

GAMA MOTO NEURONI
DOBIJAJU
IMPULSE IZ VIŠIH DELOVA

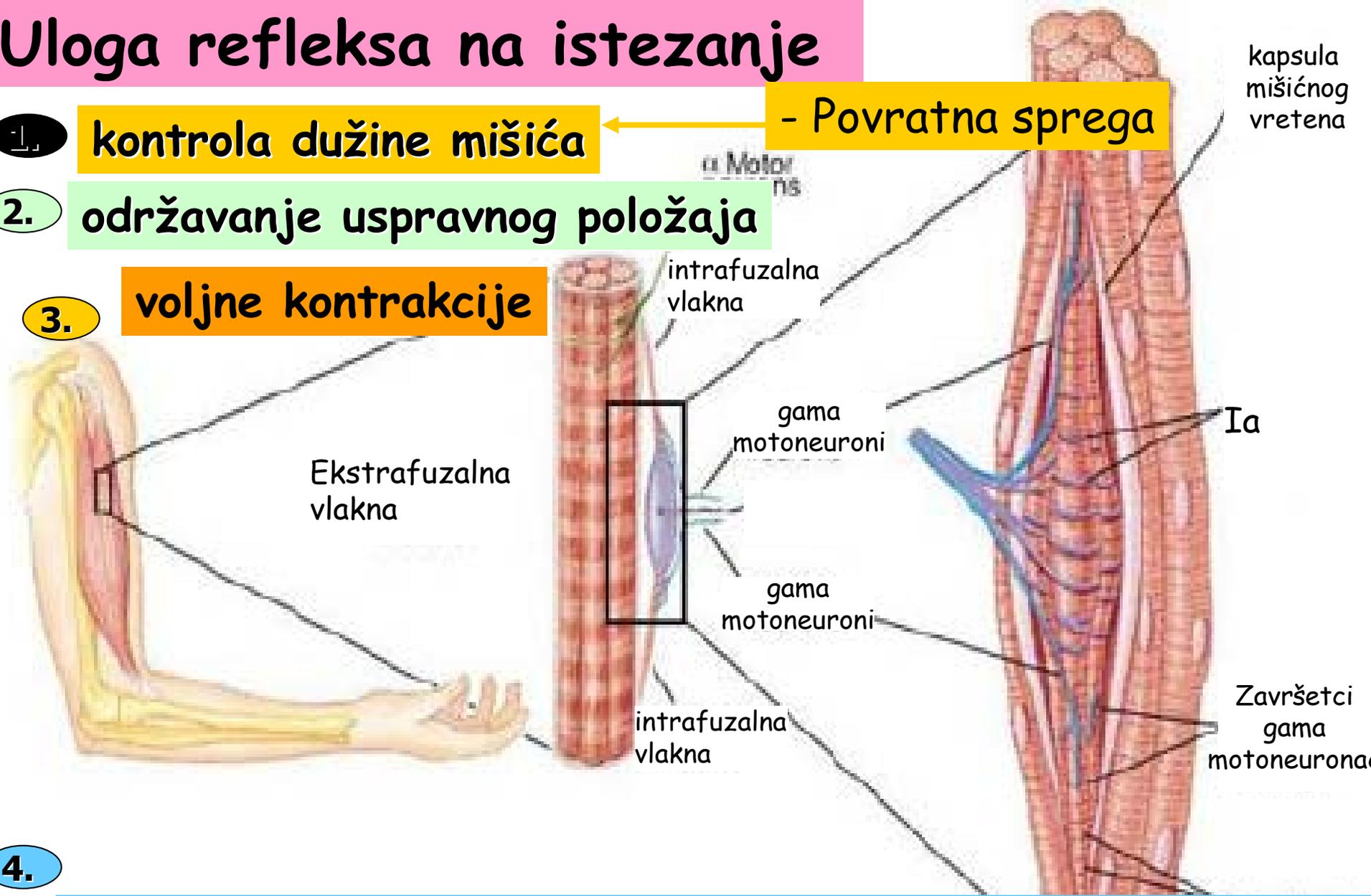
- DELUJU NA SKRAĆENJE VRETENA
- ŠTO UTIČE NA POJAČANO OKIDANJE I_a
- ŠTO POVEĆAVA AKTIVNOST ALFA MOTO NEURONA
- DELUJE NA EKSTRA-FUZALNE MIŠIĆE DA SE SKRATE
- ZBOG KOAKTIVACIJE- GAMA KRUG JE AKTIVIRAN TOKOM SVIH POKRETA I DOPRINOSI EKSCITABILNOSTI I FREKVENCI OKIDANJA U α Mn.

Uloga refleksa na istežanje

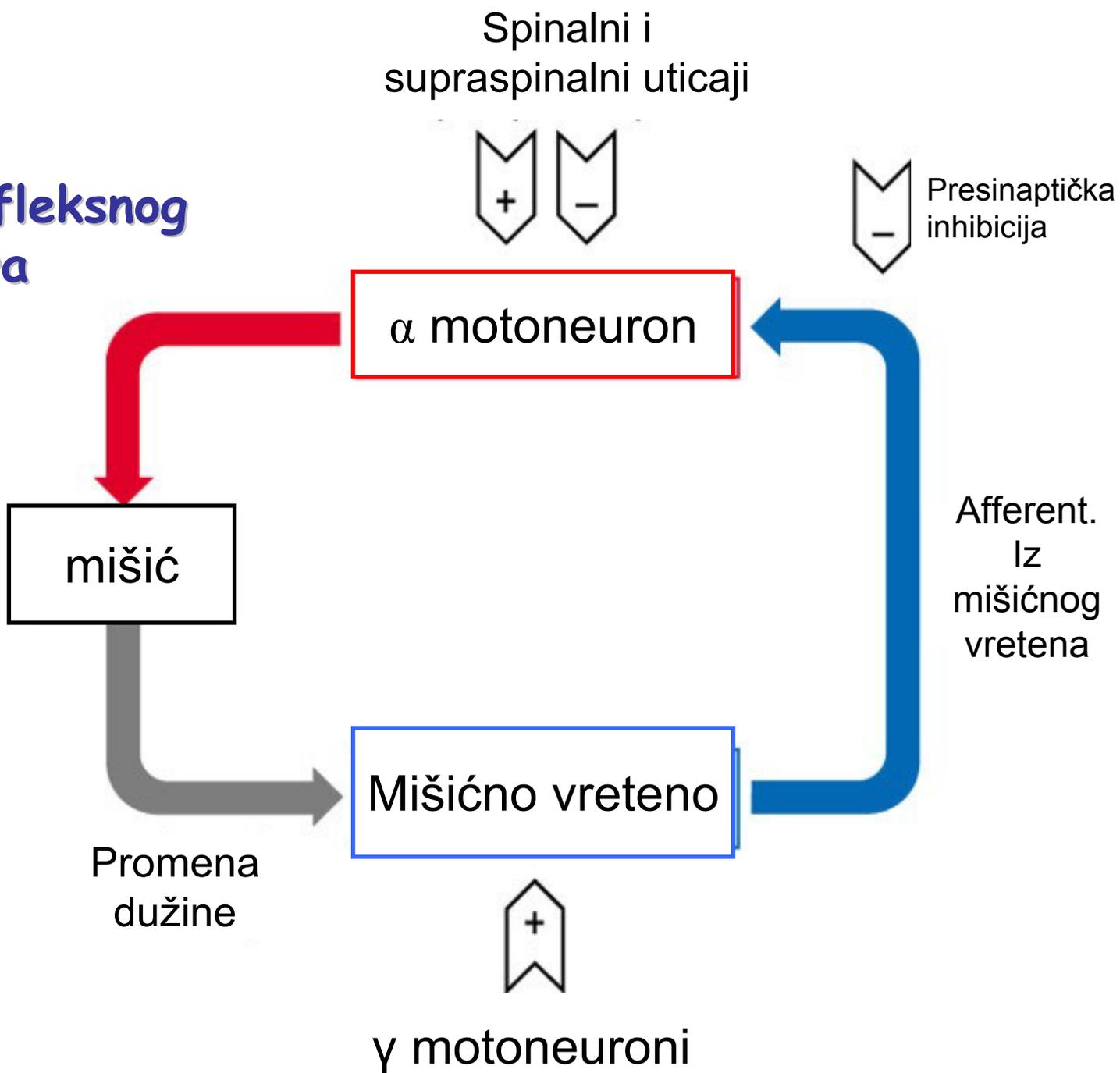
1. kontrola dužine mišića
2. održavanje uspravnog položaja
3. voljne kontrakcije

- Povratna sprega

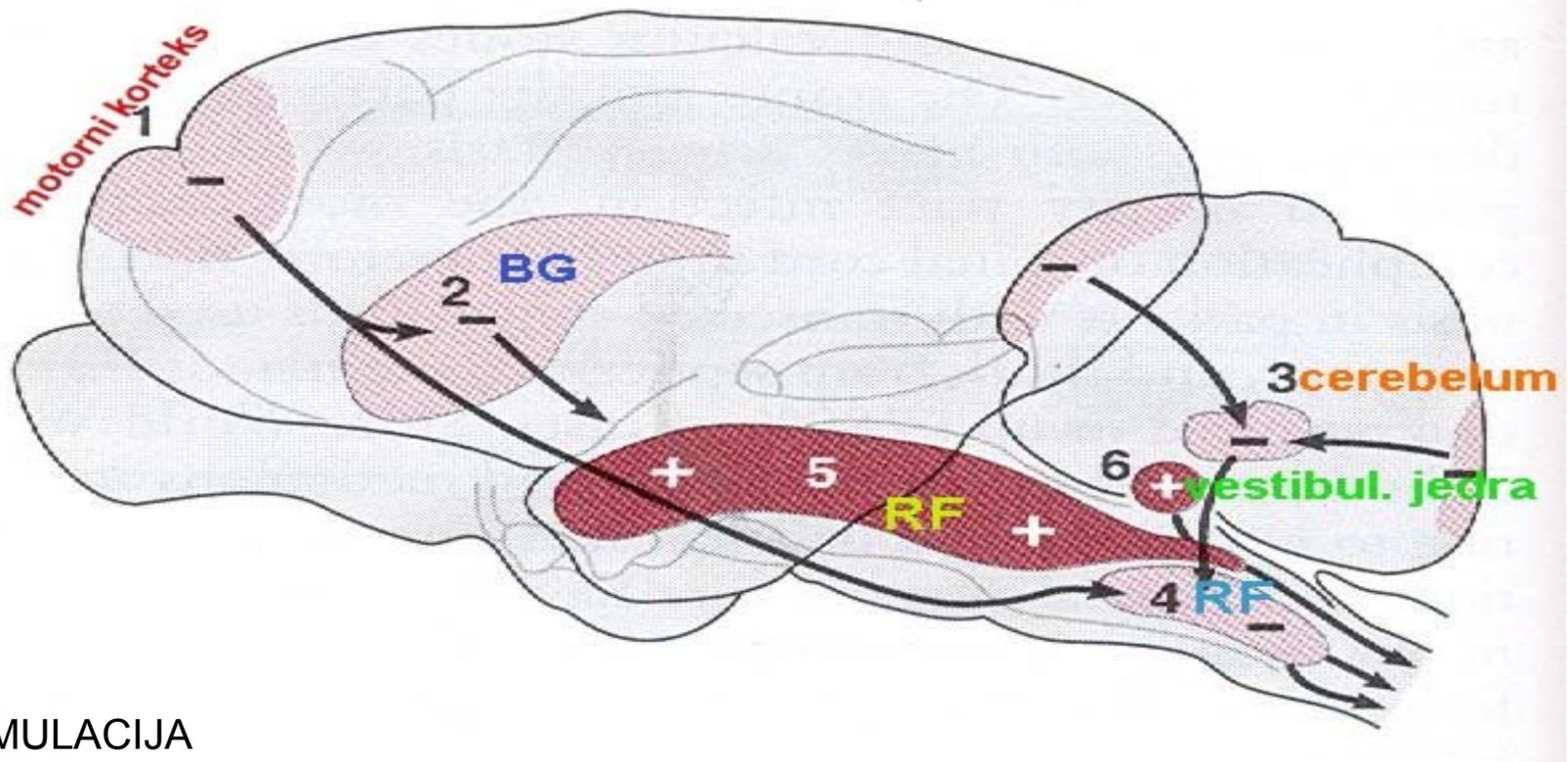

4. Uporedjuje željenu i aktuelnu dužinu izračunava grešku, prenosi je do MN i ispravlja grešku

Modulacija refleksnog odgovora

UTICAJ VIŠIH CENTARA NA REFLEKS NA ISTEZANJE

+ STIMULACIJA
- INHIBICIJA

Polisinaptički refleksi

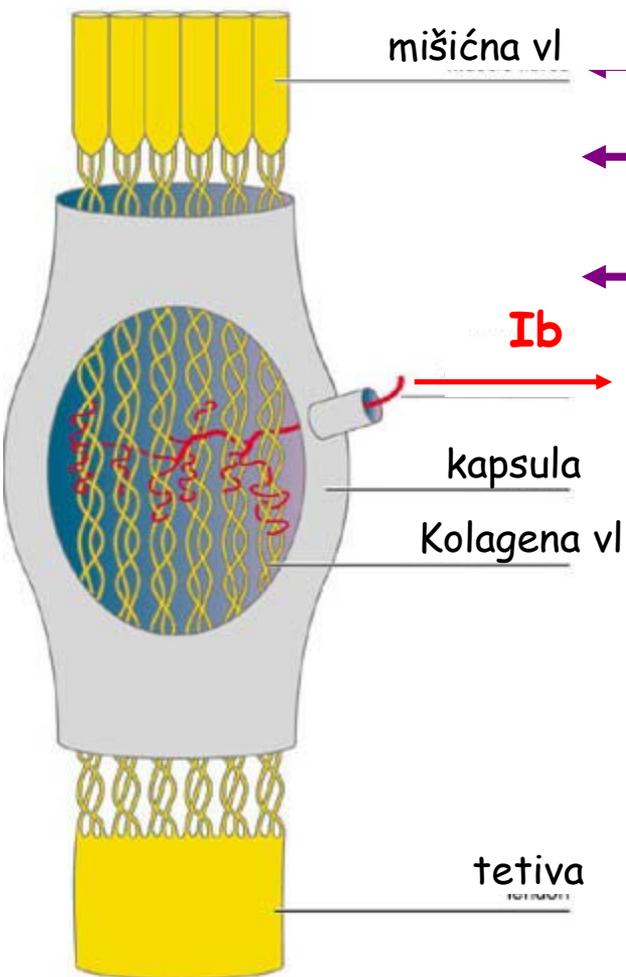

- ⌘ Goldžijev tetivni refleks (obrnuti refleks na istežanje)
- ⌘ Refleks fleksora
- ⌘ Unakrsni refleks ekstenzora

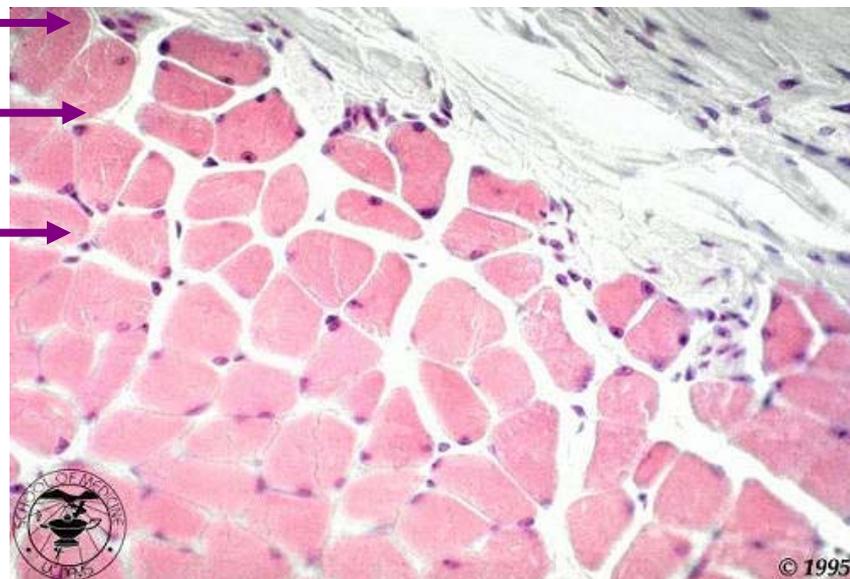
Receptor - Goldžijev tetivni organ

Adekvatna draž: Δ snage

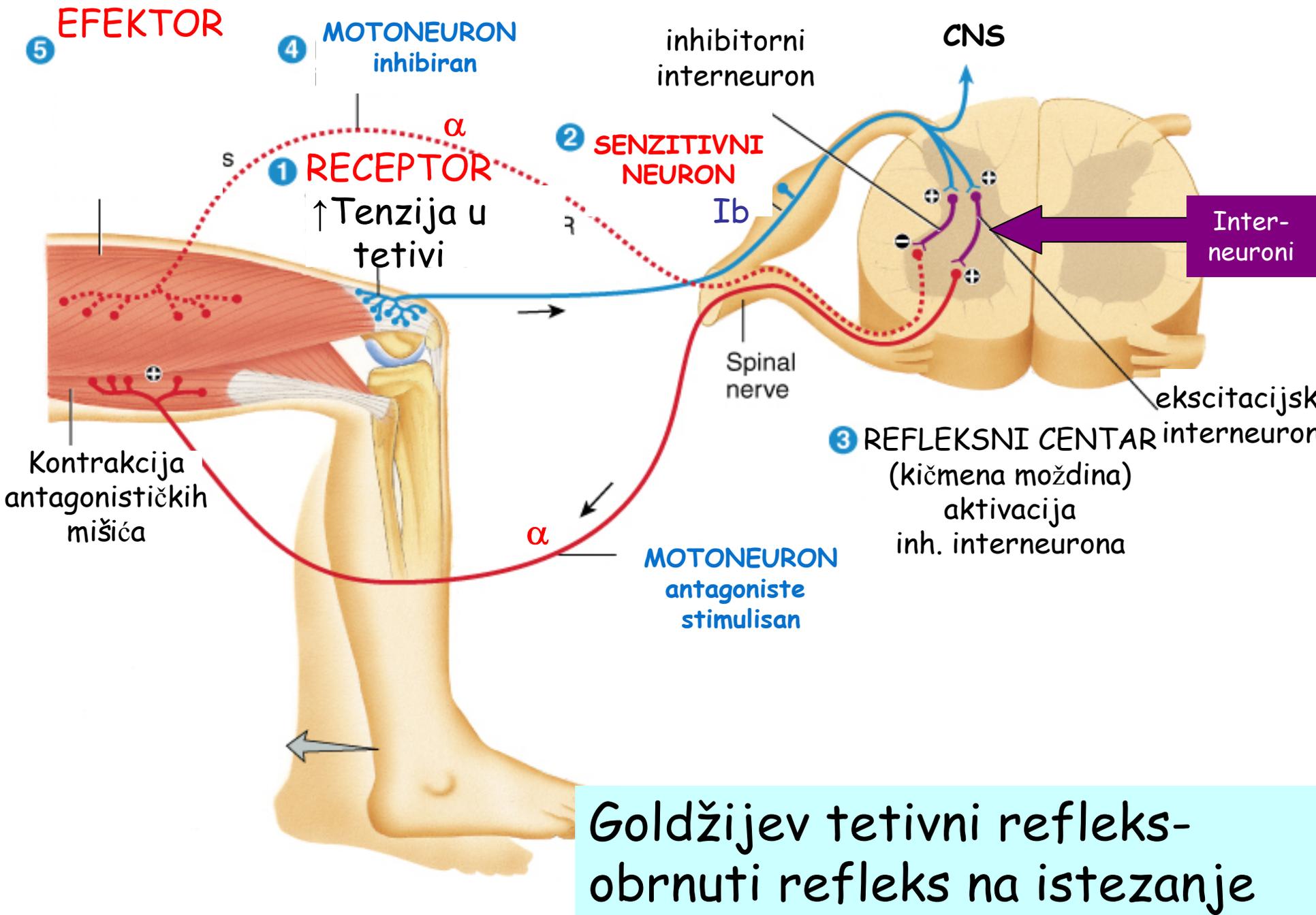
Goldžijev tetivni org. - detektor napetosti

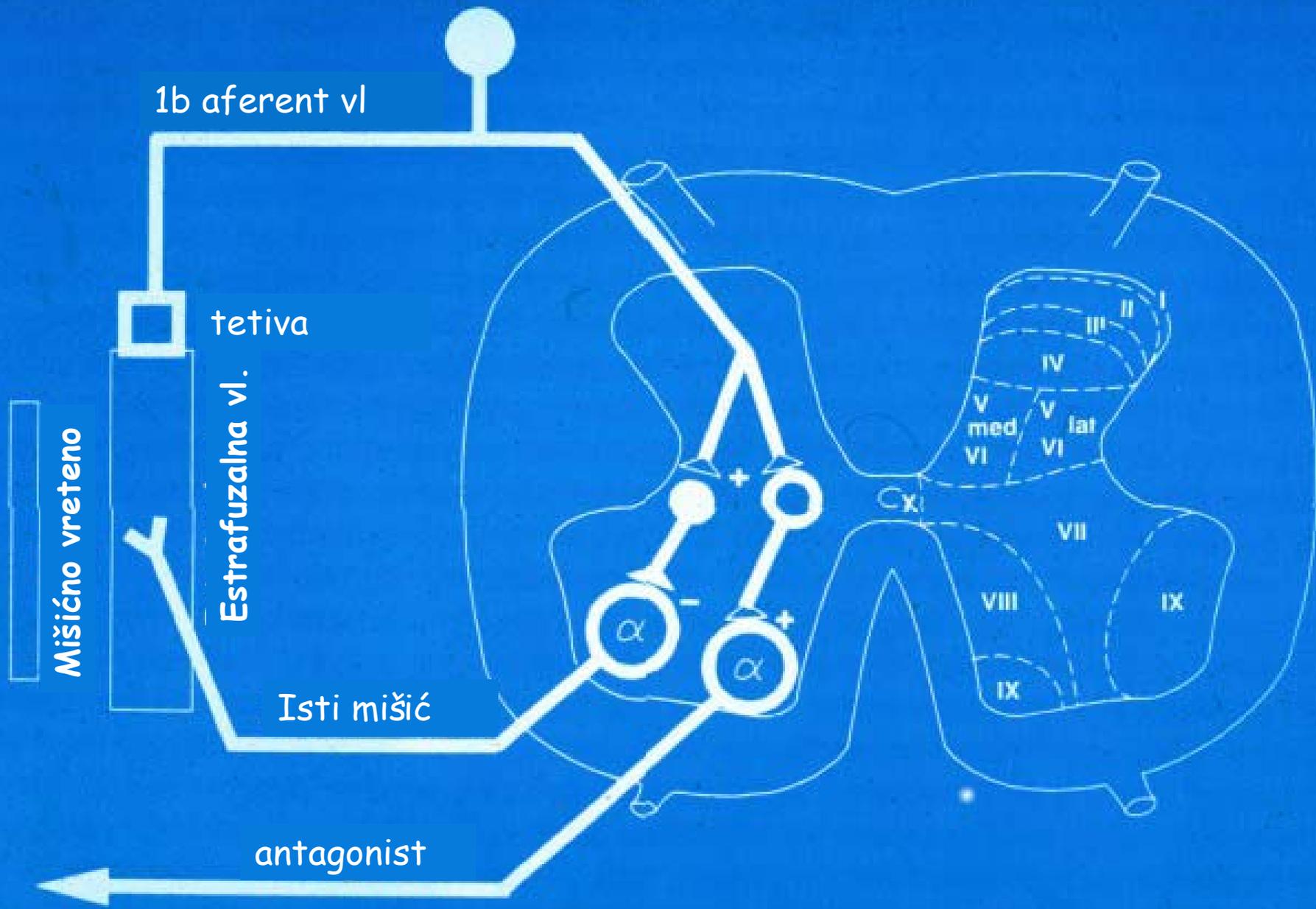

Receptor je serijski vezan sa ektrafuzal. vl.

Aktivira se pasivnim istežanjem i Aktivnom mišićnom kontrakcijom
- Nizak je prag-

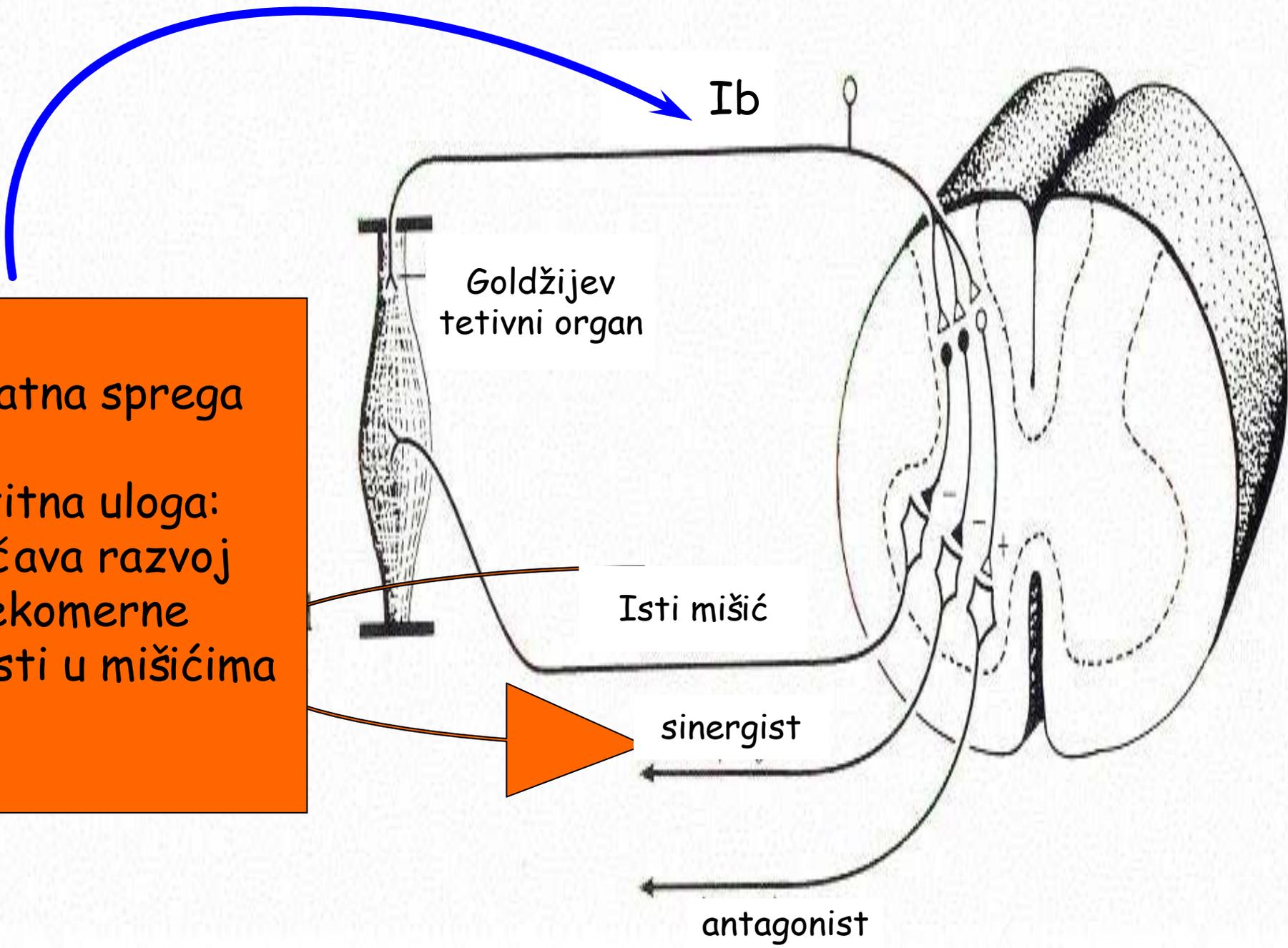
Aferentna vlakna iz Goldži tetivnog organa (Ib) aktiviraju intern. koji inhibiraju motoneurone sinergista ali ekscitiraju antagoniste.

Recipročna inhibicija i recipročna inervacija

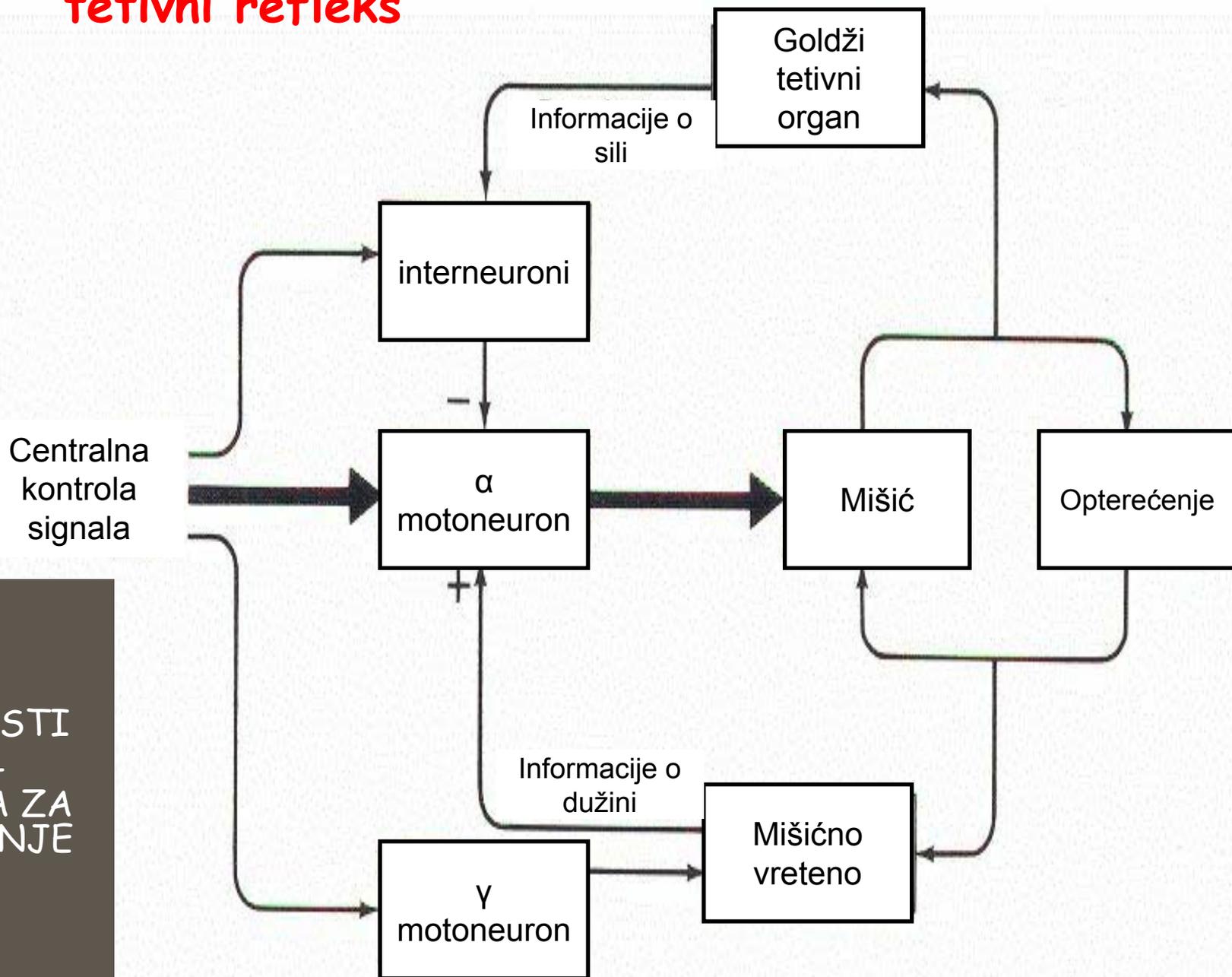

- ⌘ *Fenomen recipročne inhibicije:*
inhibicija antagonističkih mišića posle,
recimo aktivacije refleksa na istežanje
- ⌘ *Recipročna inervacija* neuronski krug
koji uzrokuje ovaj recipročni odnos

vratna sprega
svojstvena uloga:
prečava razvoj
prekomerne
sposobnosti u mišićima

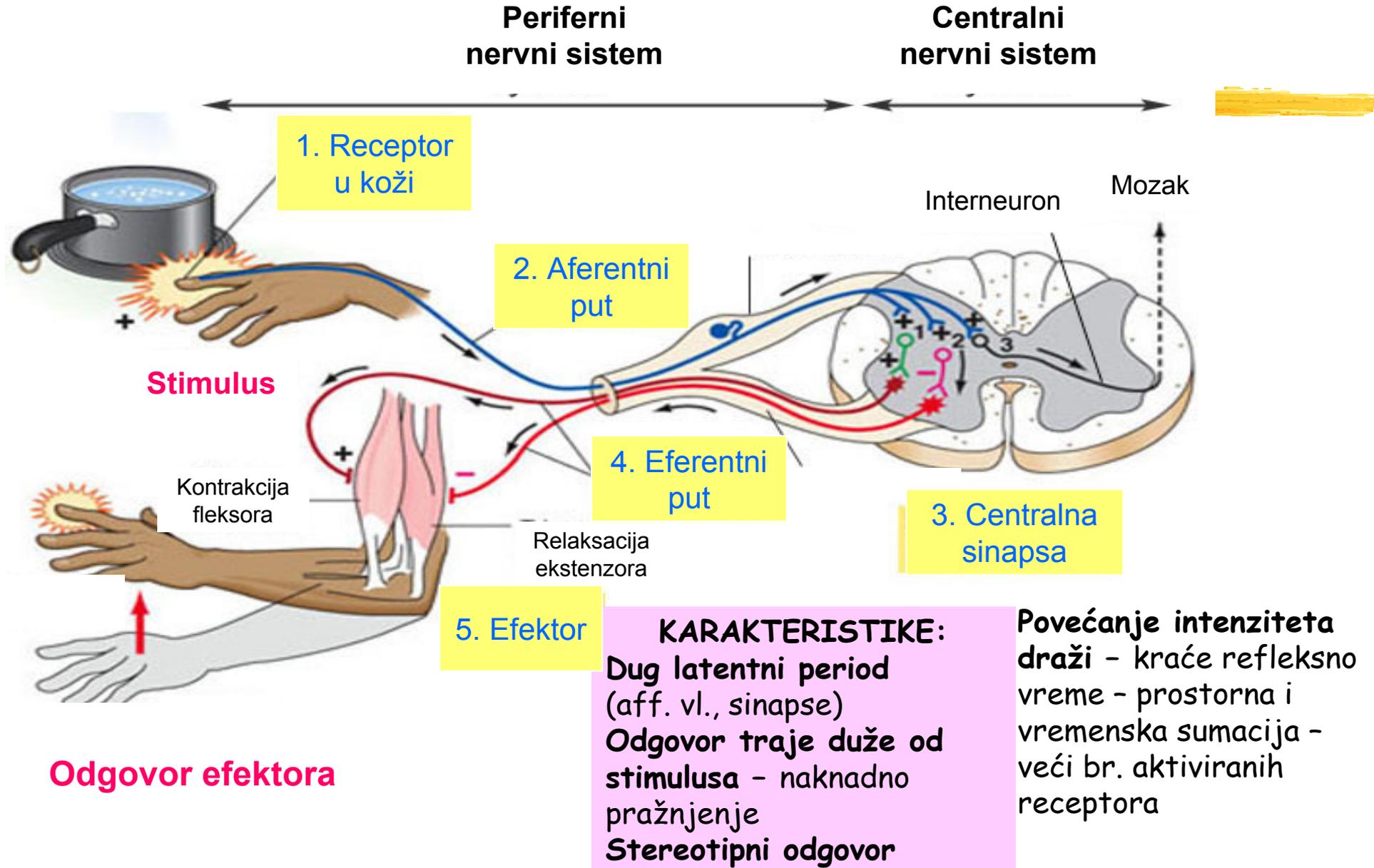
Refleks na istežanje i Goldžijev tetivni refleks

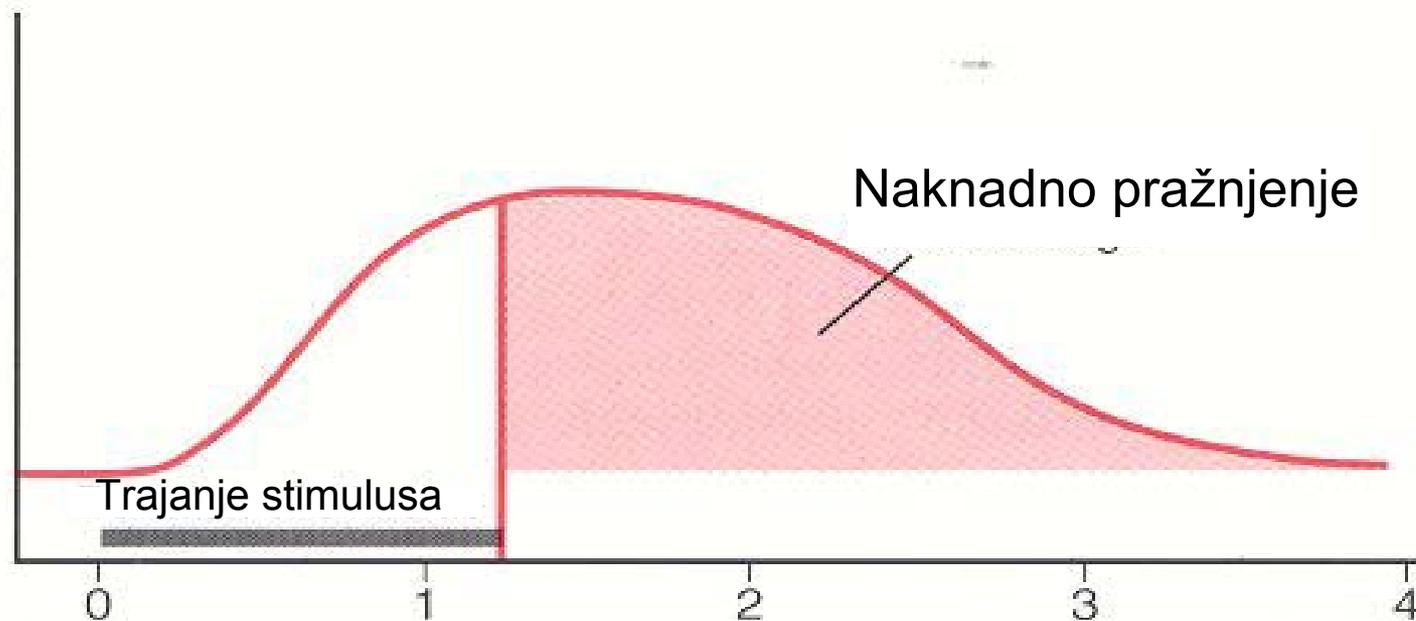
Precizna regulacija
AKTIVNOSTI
 α MOTO-
NEURONA ZA
OBAVLJANJE
SVIH
VOLJNIH
POKRETA

Refleks fleksora

DRAŽ - nociceptivni stimulus

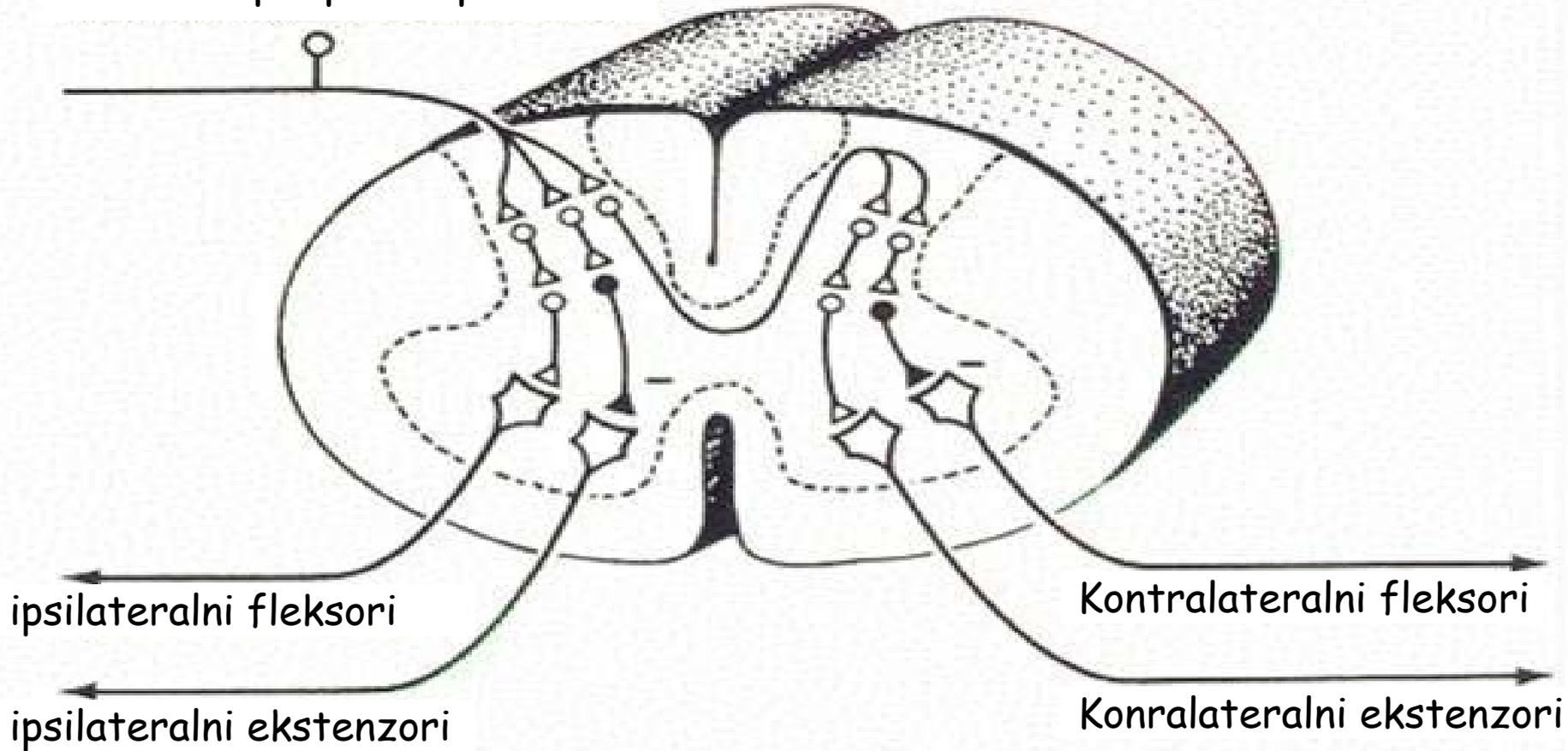

Naknadno praznjenje - reverberantni krugovi

REFLEKS EKSTENZORA (200-500 msec)

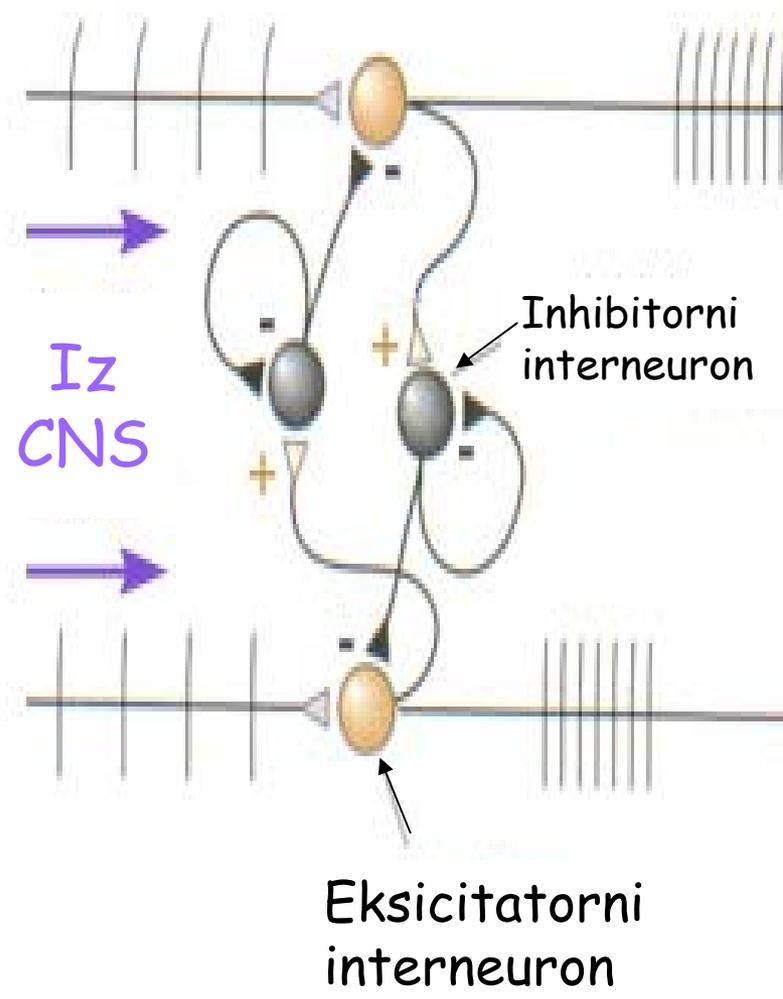
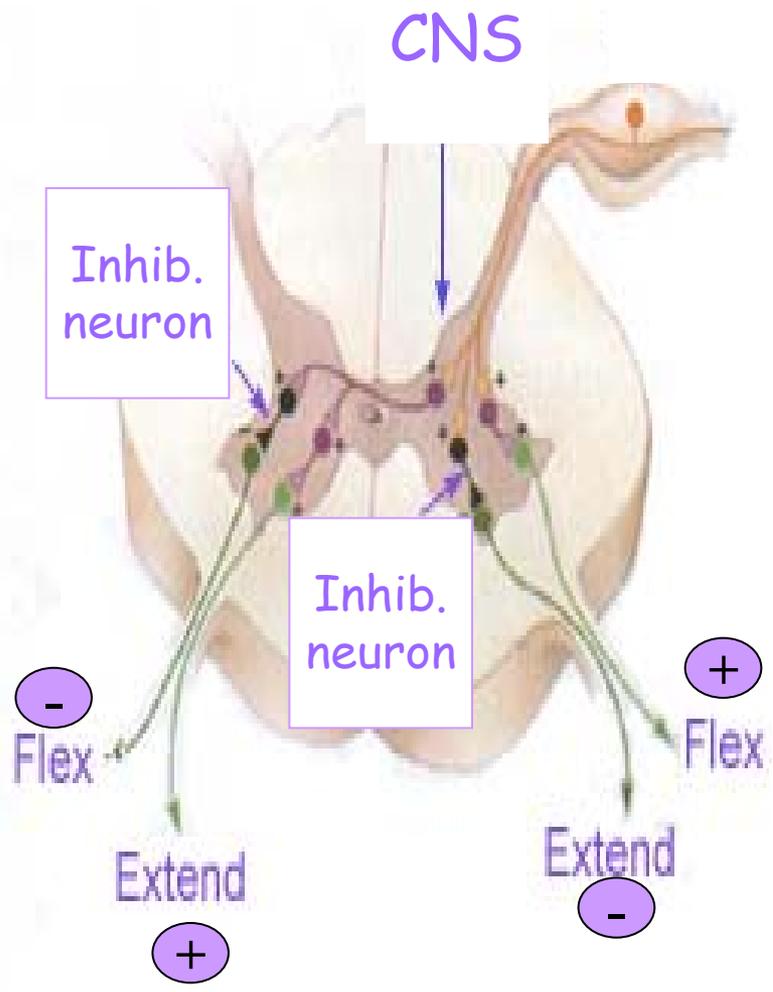
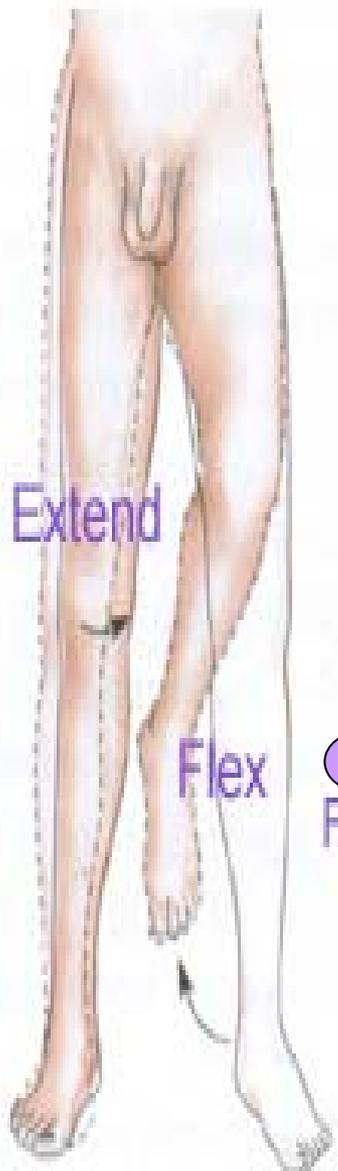
Aferentna vl
iz kože i proprioceptora

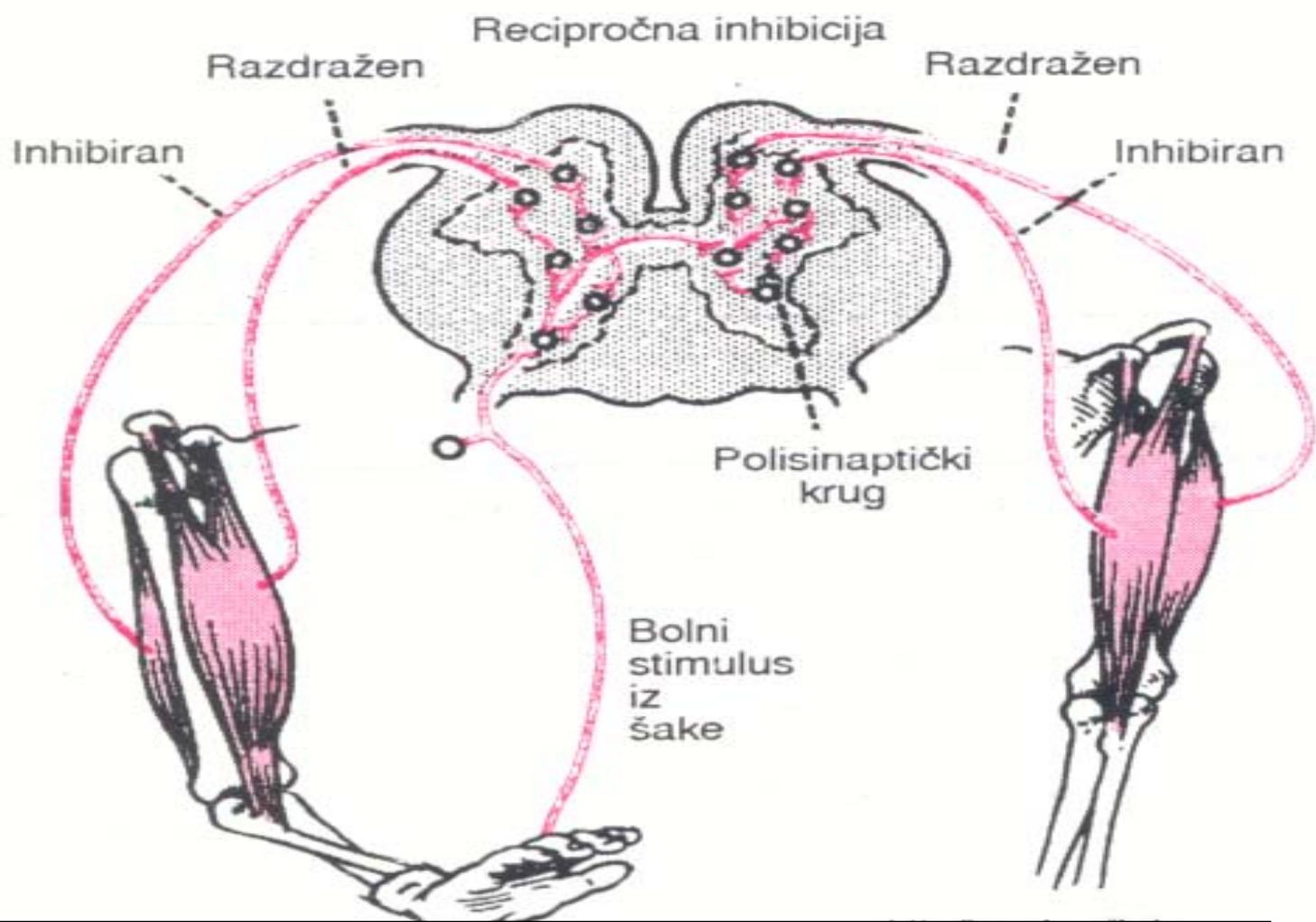

**PROCES ŠIRENJA IMPULSA U KM
I UKLJUČIVANJE NOVIH MOTO NEURONA
- REGRUTACIJA -**

Unakrsni refleks ekstenzora

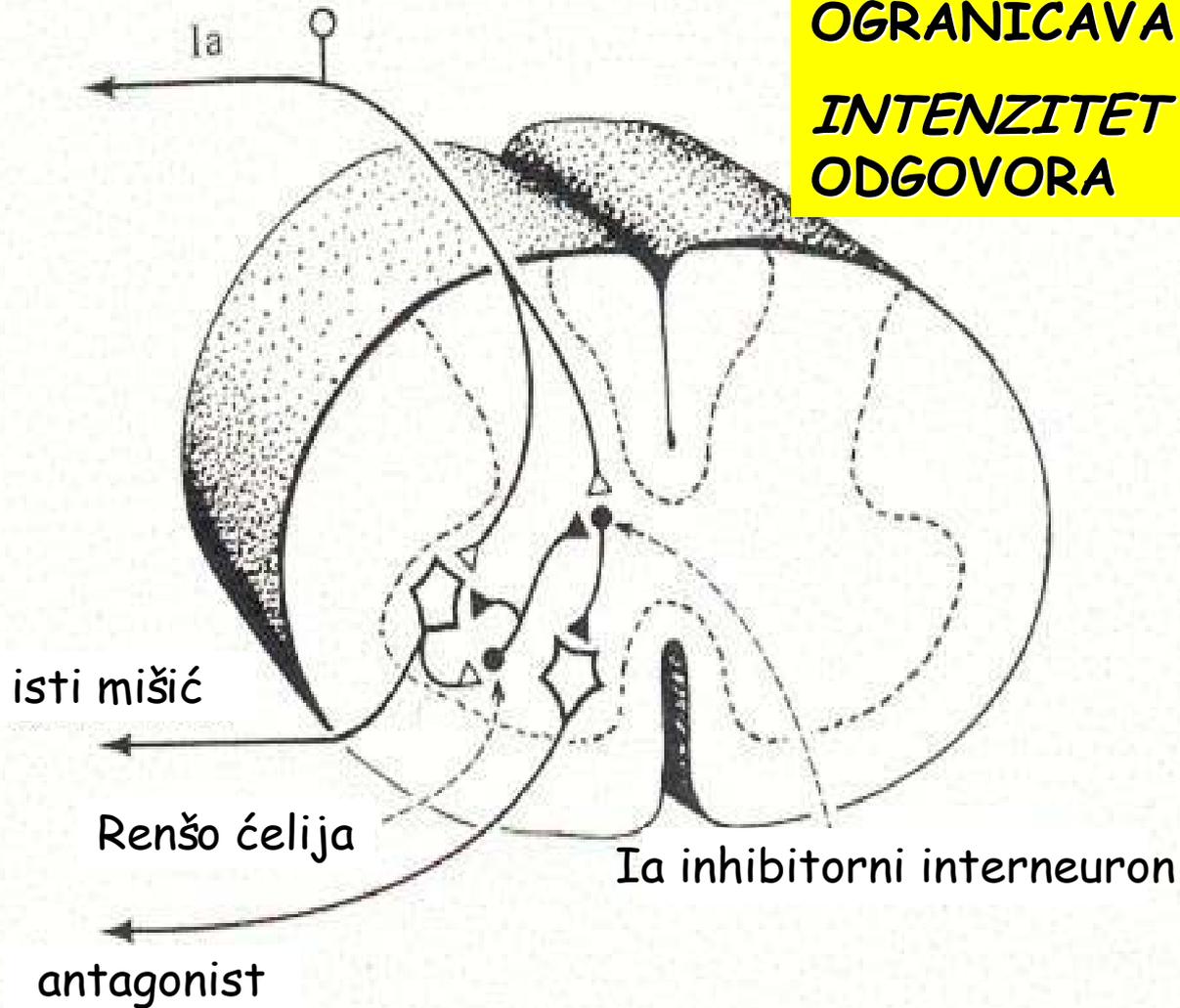
Održavanje uspravnog položaja

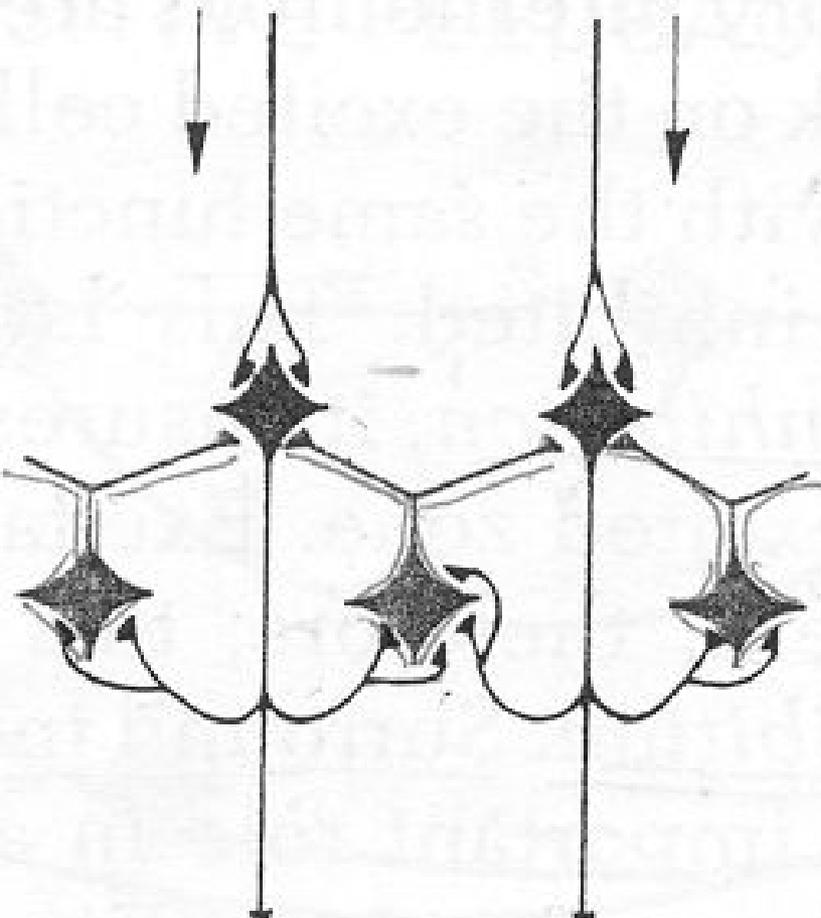
1. DIVERGENTNI KRUGOVI
2. KRUGOVI RECIPROČNE INHIBICIJE
3. PROLONGIRANO PONOVLJENO OKIDANJE

**REKURENTNA INHIBICIJA
OGRANIČAVA TRAJANJE I
INTENZITET REFLEKSNOG
ODGOVORA**

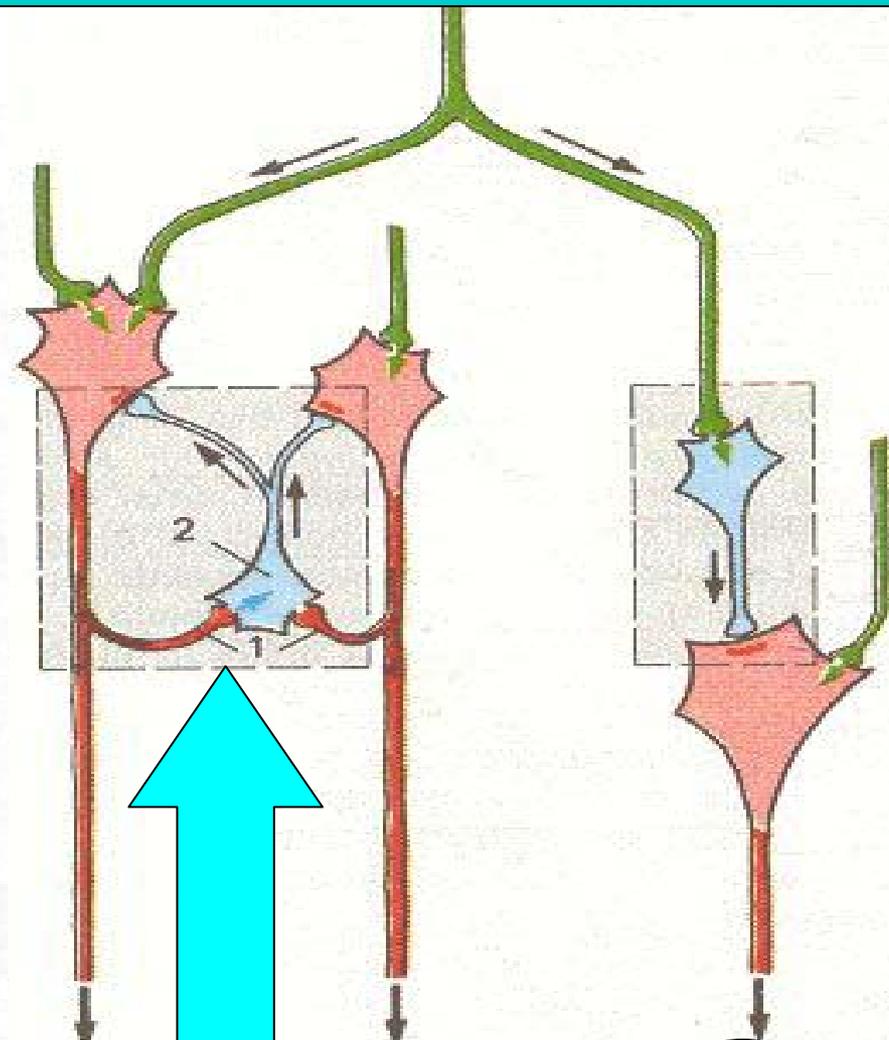

RENŠO INHIBICIJA

Interneuroni, Inhibitorni REKURENTNA

Aksoni
motoneurona

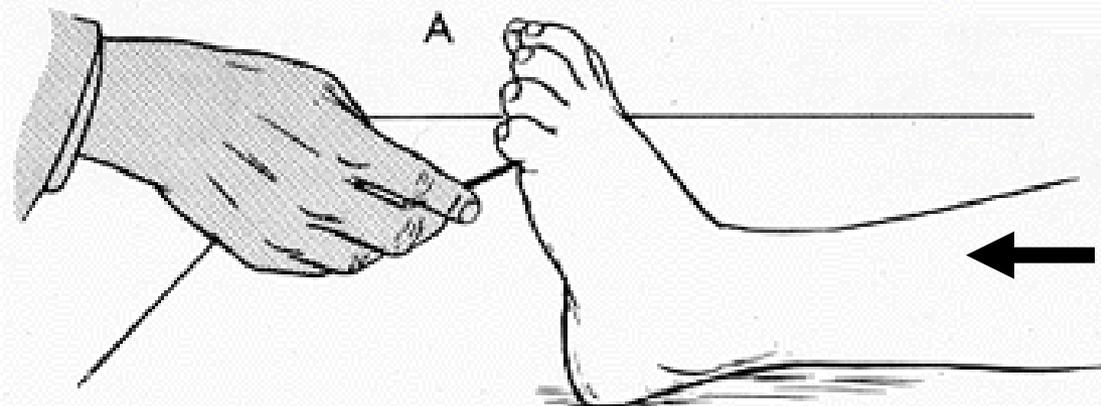
IPSP

Inhibicija postsynaptična

REFLEKSI POLOŽAJA I LOKOMOCIJE

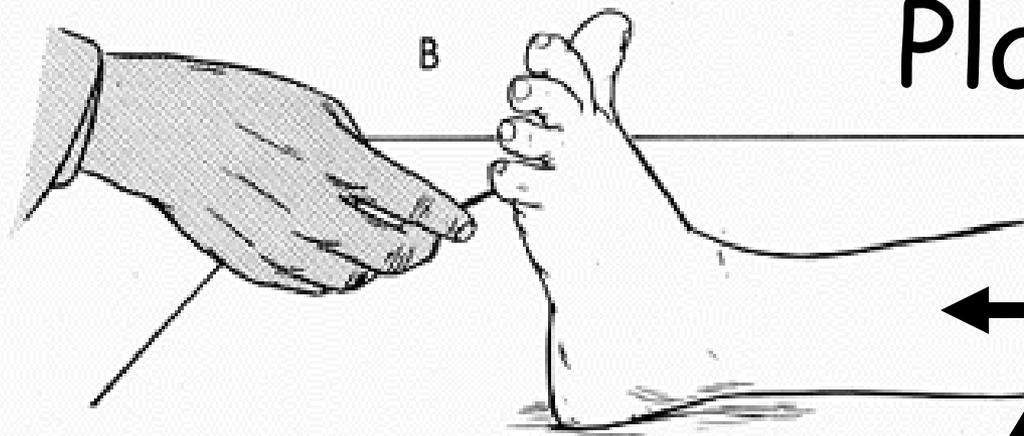

- Pozitivna reakcija podupiranja - magnetna
- Refleksi uspravljanja, pokušaj stajanja
- Ritmički pokreti jednog ekstremiteta
- Recipročno koračanje suprotnih ekstremiteta
- Dijagonalno koračanje sva 4 ekstremiteta
- Refleks galopiranja

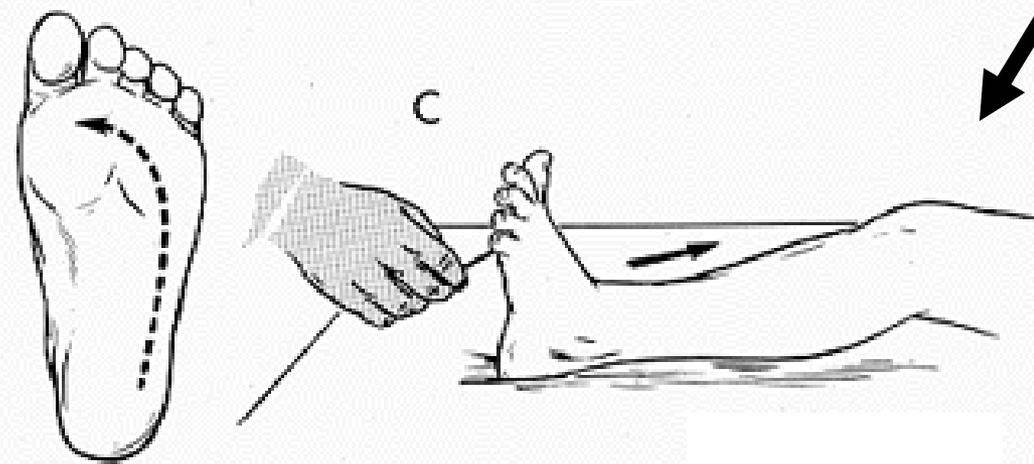

Fiziološki

Plantarni refleks

Patološki
(znak Babinski)

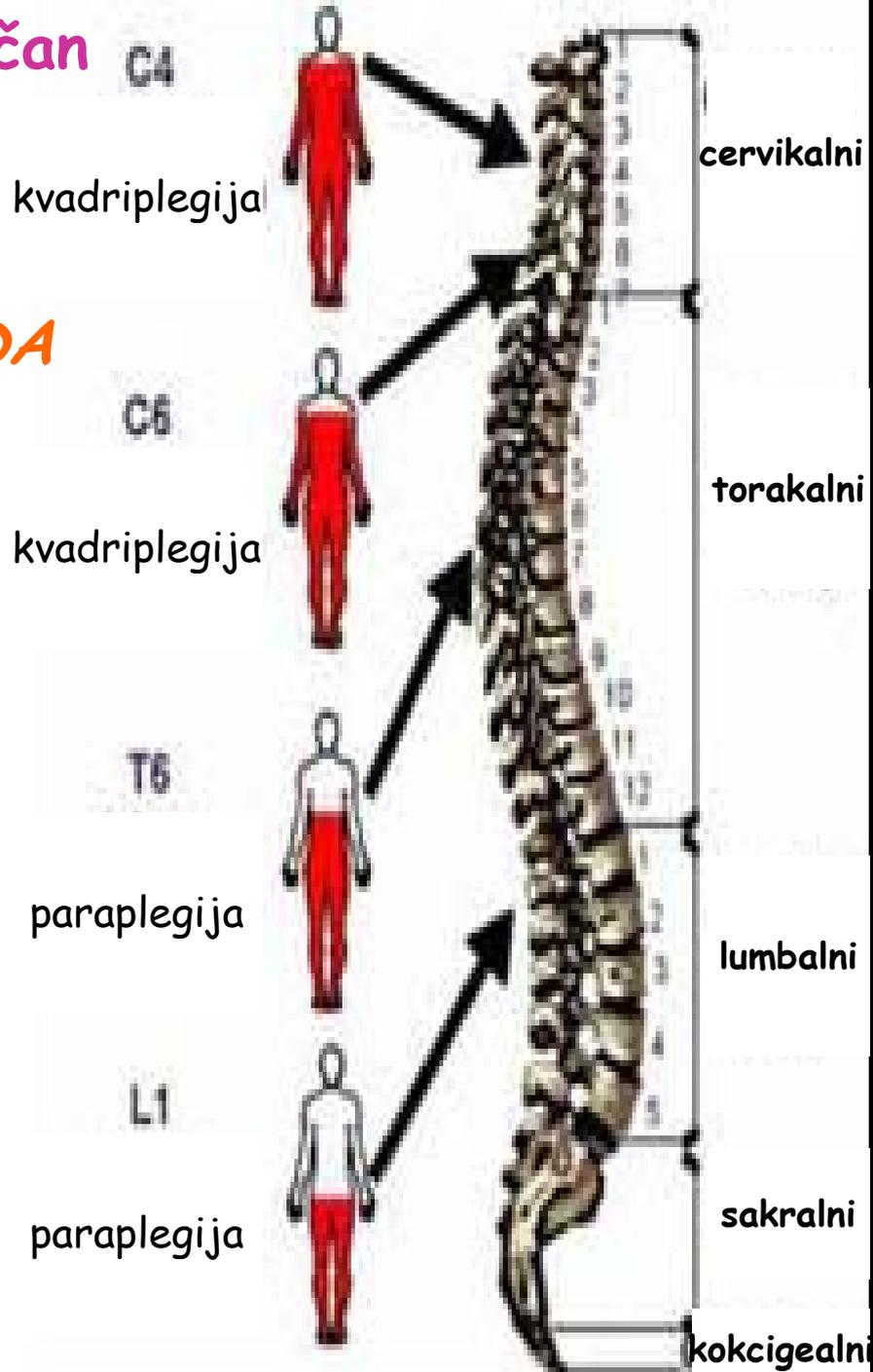

SPINALNI ŠOK
akutno
i tranzitorno
odsustvo
svih funkcija KM

**PERIFERNA MUSKULATURA JE: MLITAVA (FLAKCIDNA)
ili PREDOMINIRA TONUS FLEKSORA**

Prvo se oporavljaju refleksi fleksora (patelarni)

Ni paraplegičan
Čovek ni
spinalna
Životinja
**NE MOGU DA
STOJE**

Prag za reflekse
posle oporavka
Pada
(Refleks fleksora)

Minimalna draž
dovodi do
masovnih refleksa,
Svih ekstremiteta

Autonomni
refleksi:
(pražnjenje bešike
i rektuma,
seksualni)
Vazomocija,
termoregulacija

SPINALNI ŠOK

1. NEPOSREDNO POSLE TRANSEKCIJE

AREFLEKSIJA - Odsustvo motornih, senzitivnih i visceralnih refleksa

- **OPORAVAK (zavisi od ENCEFALIZACIJE)**

- žaba i pacov - do nekoliko minuta
- Pas i mačka - 1-2 h
- Majmun - dani
- Čovek - najmanje 2 nedelje

2. HIPERREFLEKSIJA I MASOVNI REFLEKSI:

Reakcije hroničnih spinalnih ljudi - niži prag okidanja. Refleksi na istežanje (patelarni refleks) Ili refleks fleksora na bolnu draž

- Viši delovi NS tonički bombarduju KM (odvajanje SA)
prestanak svih funkcija KM

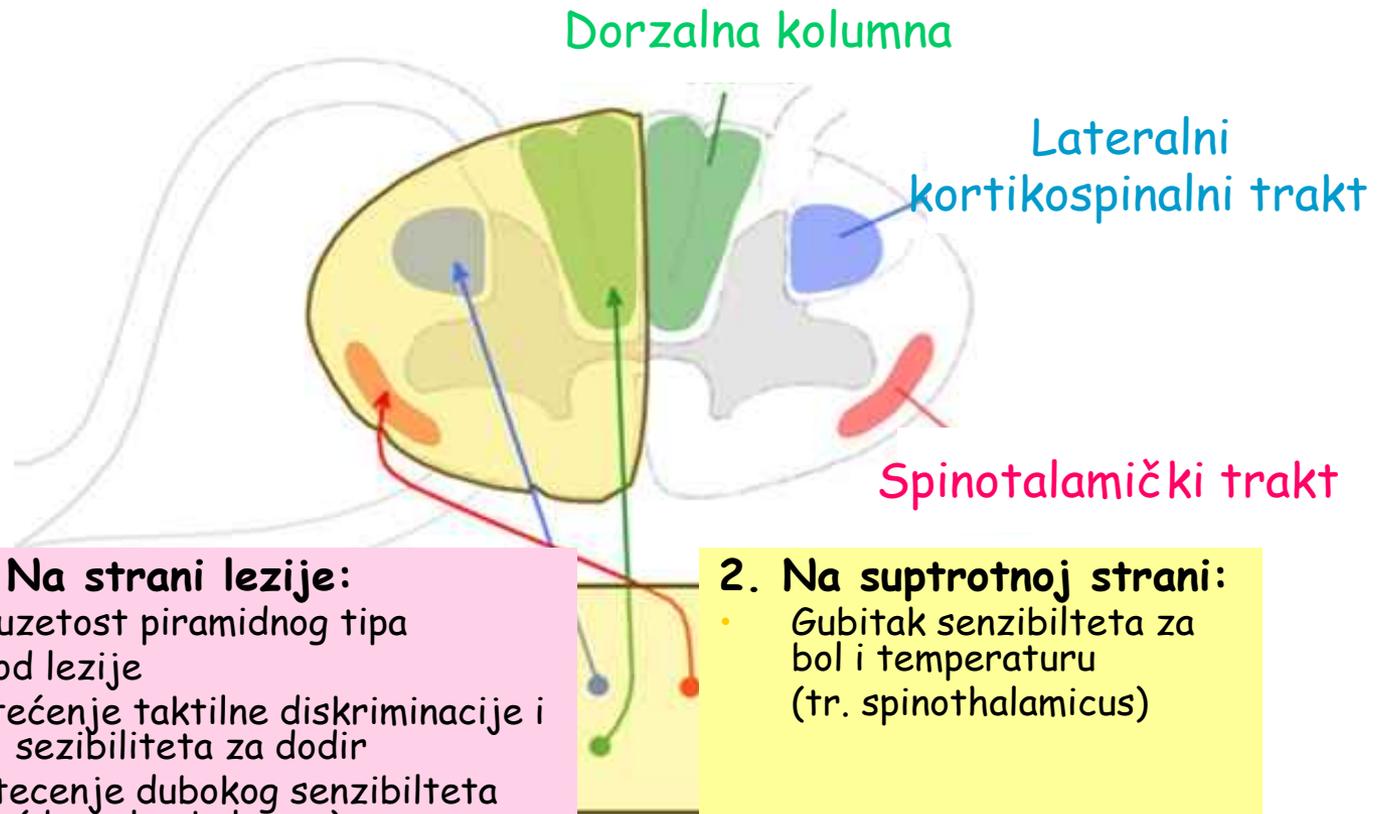
Hiperaktivnost- masovni refleksi

-Denervaciona hipersenzibilnost na preostale NT iz spinalnih terminala

-Kolaterale iz ekscitatornih n

Brown-Sequardov sindrom

Hemisekcija kičmene moždine

1. Na strani lezije:

- Oduzetost piramidnog tipa ispod lezije
- Oštećenje taktilne diskriminacije i sezibiliteta za dodir
- Oštećenje dubokog senzibiliteta (dorzalne kolumne)

2. Na suprotnoj strani:

- Gubitak senzibiliteta za bol i temperaturu (tr. spinothalamicus)

Hvala na pažnji!

Teze

- ⌘ Funkcionalna organizacija kičmene moždine
- ⌘ Uloge kičmene moždine
- ⌘ Organizacija refleksnog luka
- ⌘ Podela spinalnih somatskih refleksa:
  - ☑ monosinaptički (npr. refleksi na istežanje - značaj)
  - ☑ polisinaptički (npr. refleks fleksora, Goldžijev tetivni refleks - značaj)
- ⌘ Recipročna inervacija i recipročna inhibicija - značaj
- ⌘ Spinalni šok i hemisekcija kičmene moždine (Brown-Sequard sindrom)